

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 293 (8695)

TRST, sobota, 15. decembra 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

NA ZASEDANJU NA VRHU V KOPENHAGNU

Zahodnoevropski voditelji odobrili načelno izjavo o evropski združitvi

Med razpravo za zaprtimi vrati v ospredju energetska kriza - Sestanek med zunanjimi ministri deveterice in predstavniki šestih arabskih držav

Evropski vrh

Je nekaj zgrešenega, nepravilnega, tako rekoč na glavo postavljene v teh mednarodnih odnosih. Kar poglejmo: v Ženevi se pripravljajo mirovna pogajanja o enem najboljših nevarnih in zapletenih mednarodnih sporov v vsem po-vojnem času, o krizi na Blžnjem vzhodu. Polnih 25 let je ta kriza vznemirjala celotno mednarodno življenje, najbolj pa seveda Evropa po in to obe njeni paktovski polovici, vzhodno in zahodno, zahodno pa morda še bolj.

Pa vendar zdaj, ko gre prvič po 25 letih za to, da se končno najde pomiritev za ta vroči Blžnji vzhod - Evrope dejansko ni nikjer. Na ženevskih pogajanjih bosta poleg neposredno prizadetih strani, arabske in izraelske, navzoči in imeli odločilno besedo zgolj veliki sili. Znano pa je, da je prav Evropa tista, ki ji mora biti in ji tudi je najbolj do miru na Blžnjem vzhodu. Ne samo zato, ker večina Evrope namaka svoje dele kopnega v istem morju, kot vse arabske dežele in tudi Izrael, pa so zato stanje v Evropi in njen mir in varnost še kako odvisni od tega, kako bo razpletel vozel spora na Blžnjem vzhodu. Kar pa je najbolj očitno in kar je pokazala zlasti zadnja vojna, je pa dejstvo, da je ves napredek, gospodarski in socialni, zahodne Evrope odvisen od miru na Blžnjem vzhodu, kar pomeni od miru na Sredozemlju.

Nikoli še zahodna Evropa ni tako do dna zavedela vse svoje gospodarske in politične šibkosti, nesamostojnosti, krhkosti kot v letu 1973, prav v času, ko so zahodnoevropske države začele obratovati bogate sadove svojega gospodarskega »čudeža«, svojega hitrega gospodarskega dviga. Zahodna Evropa je dobila priznanje enega izmed petih središč svetovne gospodarske moči. Postala je tak gospodarski orjak, da je po svoji moči presegla moč ene izmed velikih sil, Sovjetske zveze, in sega že čez rame državi veliki sili, ZDA.

Vojna na Blžnjem vzhodu pa je zahodno Evropo postavila pred veliko spoznanje: v vojaškem pogledu je povsem odvisna od ZDA, v gospodarskem pa od arabskih držav, lastnic nafte in virov. Ničesar ni mogla ukreniti zahodna Evropa, nobenega samostojnega koraka ni bila sposobna storiti ob krizi na Blžnjem vzhodu. Šele ko je naftna stiska pritisnila k zidu, je dala prav arabskim državam v sporu z Izraelom.

Kdor se je do zdaj ogreval nad trdnostjo atlantskega zavezništva, je moral v minulih tednih spoznati, ki kakšno globoka je razpaka, ki loči to zavezništvo. Če ne prej, je ob zadnji arabsko - izraelski vojni postalo jasno, kako so si politični cilji, in to tisti, ki imajo za zahodno Evropo življenjski pomen, vsakbež s cilji velikega zavezništva onstran Atlantika. Že vietnamska vojna je izpričala, kako ne gre nikakor v prid zahodne Evrope. Izraelsko - arabska vojna pa je najbolj ostri luči potrdila veliko razhajanje med koristmi Evrope in ZDA.

Pravijo, da zahodna Evropa, če tudi je gospodarski orjak, v političnem pogledu ni še našla same sebe, zato tudi ni in ne more biti njena politična moč in veljava ustrežna vsaj približno njeni gospodarski moči.

Vse to pomeni, da bodo take in podobne stiske, ki jih danes preživlja zahodna Evropa, nujno morale pustiti vidne sledove na nje- no politično zavest. Toda obstaja še nekaj drugega, kar grozi, da zahodna Evropa izgubi tudi veljavo gospodarskega velikan. Naftna zaporja se s svojimi posledicami že danes vplivajo na odločilno spoznanje celotne zahodne Evrope: naša prihodnost je usodno odvisna od odnosov z arabskimi državami, to pa v širši okoliščini pomeni od odnosov razvite Evrope z deželami v razvoju. Neuvrščeni so že na alžirski konferenci letošnjo jesen zagrozili: nočemo od bogatih več prositi miloščine, oprl se bomo na lastne sile. Nafta je pokazala, kje so oporišča dežel v razvoju - njihove surovine, tako nujno potrebne razvitemu svetu. Vendar naftna zaporja je izpovedala ne z besedami, pač pa z dejanjem: Evropa, če hoče napredovati, moraš z njo sodelovati. Toda ne tako kot vse do zdaj, kot kolonialna sila ali kot razviti svet, ki nam jemlje zgolj surovine.

KOPENHAGEN, 14. — S pozdravnim nagovorom danskega premiera Jørgensena se je v Kopenhagnu začel evropski vrh, ki se ga udeležujejo državni poglavarji in predsedniki vlad devetih držav članic evropske skupnosti. Po uradnem odprtju zasedanja so se pogovori po večini odvijali za zaprtimi vrati, medtem ko so bili glasniki posameznih delegacij zelo skopi z informacijami.

V bistvu so objavili samo dokument o »evropski identiteti«, v katerem so v dvaindvajsetih točkah postavljena osnovna načela evropskega združenja, kot tudi smernice, ki naj vodijo države skupnosti pri oblikovanju odnosov s tretjimi državami.

Dokument, ki so ga pripravili generalni ravnatelji za politične zadeve devetih zunanjih ministrov (tako imenovana »komisija D'Avignon«), in ki so ga danes soglasno odobrili, je sestavljen iz treh delov: prvi je splošnega značaja in našteva vrste notranje kohezije; drugi del govori o odnosih z država-

mi, ki niso članice skupnosti; tretji pa označuje »dinamični značaj skupnosti, ki ga je treba stalno oblikovati in izpopolnjevati. Ključni odstavek dokumenta pa obvezuje države članice, da se izogibajo kakršni koli akciji, ki bi bila v nasprotju s procesom evropskega združevanja. V ta namen je bila tudi sprejeta obveza, da bodo članice skupnosti nastopile v mednarodnem forumu »soglasno«, ali pa da bodo vsaj skušale koordinirati razna stališča ter jih usklajevati.

V delu zasedanja, ki je bil za zaprtimi vrati, so seveda prvenstveno razpravljali o energetski krizi; kot se je zvedelo, je zahodnonemški kancler Brandt obrazložil svoj načrt o načinu, kako naj bi zahodna Evropa s skupnimi močmi premagovala krizo. Govor je bil tudi o predlogu francoskega predsednika Pompidouja za sklicanje občasnih vrhov in za uvedbo hitrih posvetovanj, čim bi se v mednarodnem življenju pojavile krizne situacije. Te predloge je med drugimi odločno podprl tudi italijanski ministri predstnik Rumor, ki je obrazložil tudi italijanski predlog o sestavi posebnih študijskih komisij; te komisije naj bi proučile vse znake morebitnih kriz, tako da bi skupnost ne bila nepravilna, ko bi krize dejansko izbruhnile, kot se je zgodilo ob zadnji arabsko - izraelski vojni.

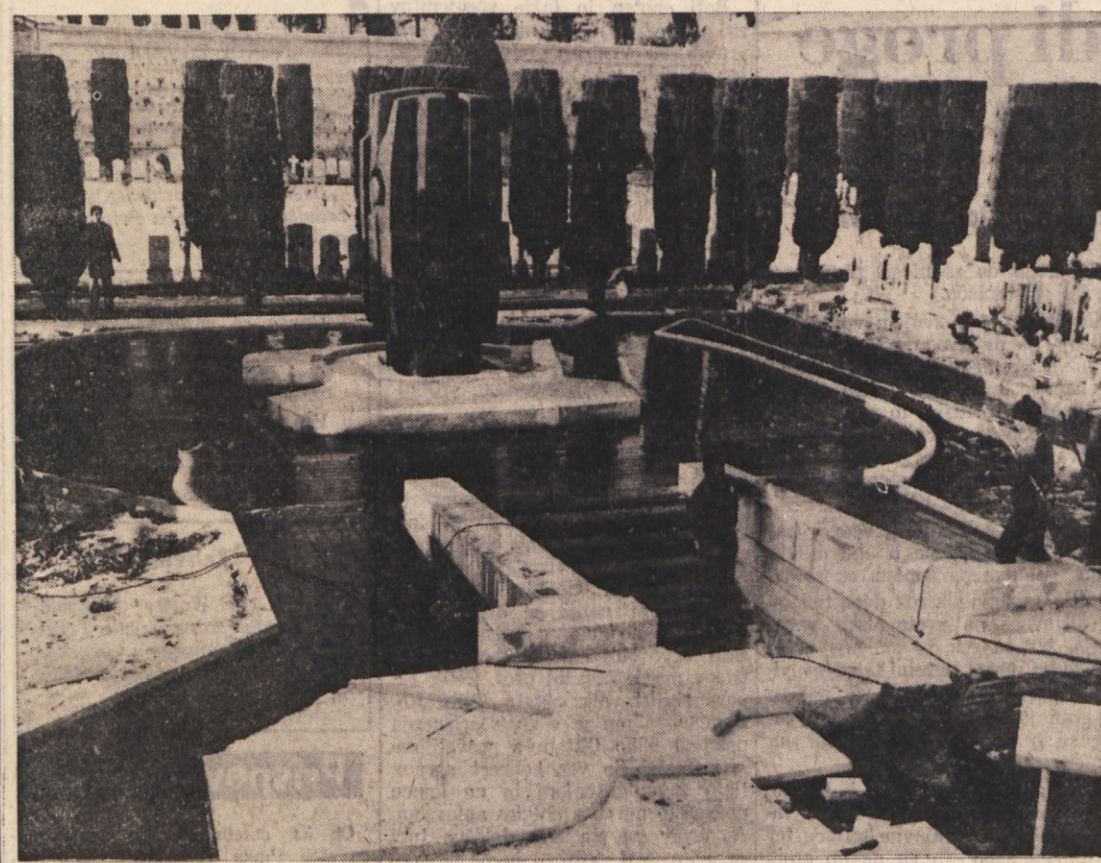
Danes so prispeli v dansko prestolnico tudi ministri iz šestih arabskih držav, ki pa še niso imeli stikov z udeleženci evropskega vrha. Kot se je izvedelo, prinašajo arabski ministri evropskemu vrhu poslanico, katere vsebina še ni znana. Vsekakor pa opazovalci menijo, da se ponuja ugodna priložnost za vzpostavitev neposrednih stikov med zahodno Evropo in arabskim svetom, tokrat končno brez posredovanja velikih petrolejskih družb. Arabski predstavniki se bodo sestali z zunanjimi ministri deveterice še danes v poznih večernih urah, Christianborg.

Burgiba zagotavlja nafto za Italijo

RIM, 14. — Tunizijski predsednik Burgiba je odpotoval v domovino po uradnem obisku v Italiji. Burgiba je izjavil, da so odnosi med Italijo in arabskimi državami zelo dobri in da je Italija med prijateljskimi državami, ki jim bodo Arabci zagotovili dobavo petroleja. Med svojim bivanjem v Italiji se je Burgiba sestel s predsednikom Leonejem, danes pa je bil na uradnem obisku pri papežu Pavlu VI.

Pred svojim odhodom je tunizijski predsednik izjavil, da obstaja med Italijo in Tunizijo številni sporazumi, zelo ugodni za obe državi. Izrazil je tudi svojo hvala ostanki Italiji, zaradi njene pomoči ob zadnjih hudih poplavih, ki so prika- zale Tunizijo. Tudi to dokazuje, je dejal, kako trdne so prijateljske vezi med obema državama.

ZVONE ZORKO

Spomenik-kostnica za jug. državljane v Sansepolcu. Delo akademskega kiparja Jovana Kratochvila iz Beograda

Danski ministri predstnik Anker Jørgensen pozdravlja udeležence evropskega vrha med svečanim odprtjem zasedanja v Kopenhagnu. Z leve proti desni sedijo francoski predstnik George Pompidou, sam Jørgensen, zahodnonemski zvezni kancler Willy Brandt in irski ministri predstnik Liam Cosgrave. Samo začetni del zasedanja je bil javen, medtem ko je diskusija med državnimi poglavarji in predsedniki vlad Evropske gospodarske skupnosti potekala za zaprtimi vrati

ZAKLJUČEN OBISK ŠEFA AMERIŠKE DIPLOMACIJE V EGIPTU

Pogovori med Kissingerjem in Sadatom prispevek k uspehu mirovne konference

Egiptovsko-ameriški stiki v izredno pristrčnem vzdušju - Kairo pripravljen na nekatere kompromise v zameno za umik izraelskih čet s svojega ozemlja - Kissinger že v Saudovi Arabiji

KAIRO, 14. — Ameriški tajnik Henry Kissinger je v prvih popoldanskih urah odpotoval iz Egipta, po zaključenem 20-urnem obisku, v glavno mesto Saudove Arabije, Riad. Po vestih iz ameriških diplomatskih krogov kaže, da so bili pogovori med Kissingerjem in egiptovskim predsednikom Sadatom zelo uspešni.

Pred svojim odhodom je v krajšem pogovoru z novinarji Kissinger dejal, da je zelo zadovoljen s potekom pogovorov s predsednikom Sadatom. S svoje strani je Sadat dejal, da se bodo egiptovski in izraelski delegati udeležili ženevske mirovne konference v isti dvorani, ne bodo pa imeli neposrednih stikov.

Po ameriško - egiptovskih pogovorih je jasno, da bo odnik izraelske in egiptovske vojske prva točka dnevnega reda ženevske mirovne konference, ki se bo začela v torko. Zelo važno je tudi dejstvo, da sta se ameriški državni tajnik in egiptovski predsednik domenila, da bo ZDA in Egipt ostali, za časa pogajanja, v stalnem stiku.

Po mnenju ameriških funkcionarjev, ki spremljajo Kissingerja na njegovem potovanju po Blžnjem vzhodu, je bil med obema državama komaj govor o točkah, ki naj bi omogočile egiptovsko - izraelski kompromis upoštevajoč dejstvo, da mora Tel Aviv doseči čimprejšji sporazum z arabskimi državami, saj si ne more privoščiti še enega obojestranskega spopada. Predsednik Sadat naj bi postavil tri pogoje. Egipt bi priznal izraelsko suverenost ter njegovo pravico do obstoja v okoli- varnih mej, v zameno za popoln umik Izraelcev iz egiptovskega ozemlja (vključno Sinaja). V tem primeru bi Egipt dovolil tudi prosto

plovbo za izraelske ladje po Sueskem prekopu. V zameno za nekatere jamstva, bi Egipt pristal na prisotnost mednarodne mirovne sile vzdolž egiptovsko - izraelske meje. Ta mirovna sila naj bi bila pod neposrednim nadzorstvom varnostnega sveta in naj bi zanjo jamčile ZDA in SZ. Egipt naj bi pristal tudi na ustanovitev demilitariziranih področij vzdolž meje.

Opazovalci v Kairu poudarjajo, da je pomembno prvo potovanje Kissingerja na Blžnji vzhod (v začetku novembra) pritisk na Izraelce. Ameriško jamstvo in sovjetska zagotovila so dovolila predsedniku Sadatu, da sprejme utrditev prekinitev ognja, in da se predstavi na arabski vrh v Alžiru v dokaj močnem političnem položaju.

Drugo potovanje šefa ameriške diplomacije na Blžnji vzhod, ugotavljajo se opazovalci, pa naj bi bil poskus, da bi dosegel nekatere arabske koncesije za Izrael. S tako politiko naj bi Kissinger skušal premostiti položaje, ki so se izkristalizirali v 25 letih obstoja Izraela. Združene države se zelo dobro zavedajo, da Izrael ne more biti v večnem spopadu z Arabci in da mora sprejeti nekatere kompromise. Zavedajo pa se tudi, da Izrael ne more popustiti brez natančnih ameriških zagotovil. Tudi Egipčani ne morejo pristati na kompromise, ne da bi dobili kaj v zameno.

Prav zato so proučili možnost čimprejšnjega odprta Sueskega prekopa, ki predpostavlja egiptovsko nadzorstvo nad obema obalnima vodni poti in torej egiptovsko prisotnost na vzhodnem bregu. Če bi dosegli tak sporazum bi Egipt lahko mirneje počakal na pogajanja med Izraelom in drugimi arabskimi državami.

S to svojo politiko naj bi Kissinger

skušal obiti bližnjevzhodni problem, ne da bi se z njim neposredno spopadel. S tem naj bi dokazal, da so ZDA iskrene, ko zatrjujejo, da želijo čimprejšji mir na tem področju, ker bi pomenilo konec petrolejskega embarga za ZDA.

Scheel kandidat na predsedniških volitvah

BONN, 14. — Zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel je predstavil svojo uradno kandidaturu za predsednika republike na prihodnjih volitvah, ki bodo v maju. Sedanjí predsednik Heinemann je izjavil, da se na volitvah ne bo več predstavil, zaradi svoje starosti.

BUDIMPEŠTA, 14. — Glasnik madžarske vlade je danes sporočil, da so imenovali Frigyesa Pujo za novega zunanjega ministra.

Predsedstvo ZKJ o Titovem obisku v SZ

BEOGRAD, 14. — Danes je bila na Brionih pod predsedstvom Tita razširjena seja izvršnega predsedstva ZKJ, na kateri je Tito poročal o svojem nedavnem obisku v Sovjetski zvezi in razgovorih z glavnim tajnikom KP Sovjetske zveze Leonidom Brežnevom in njegovimi sodelavci. Na sestanku na Brionih so bili navzoči predsedniki in tajniki centralnih in pokrajinskih komitejev ZKJ, komiteja konference ZKJ JLA, zastopniki zveznih in družbeno političnih organizacij, zastopniki zvezne skupščine, zveznega iz-

Odlikovanja ob 30-letnici AVNOJ

BEOGRAD, 14. — Predsednik republike Tito je izročil danes na Brionih odlikovanja zveznim in republiškimi voditeljem Zveze komunistov, ki so bili odlikovani ob 30-letnici AVNOJ. Med drugim sta bila odlikovana tudi Stane Dolanc z redom republike z zlatim vencem in Franc Popit z redom zasluge za narod z zlato zvezdo. Francu Setincu, ki je bil odlikovan z redom dela z rdečo zvezdo, bo odlikovanje izročeno pozneje, ker ni bil navzoč. Pri izročitvi odlikovanj zveznim in republiškimi voditelji je Tito poudaril, da ta odlikovanja, ki so znak za njihovo dosedanje napore, obvezujejo odlikovane za nadaljnjo vztrajnost v borbi za cilje, za katere so tovariši padli pred in med vojno oziroma umrli po vojni. V imenu odlikovanih se je predsedniku Titu z daljšim govorom zahvalil član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Fadil Hodža. Pri izročitvi odlikovanj so bili navzoči zastopniki predsedstva ZKJ, konference ZKJ JLA, zastopniki predsedstva SFRJ, zvezne skupščine, skupščine republik in pokraj, zveznega izvršnega sveta, Socialistične zveze, Zveze sindikatov, Zveze borcev, Zveze mladine in člani komisije za pripravo predloga ustave SFRJ pod vodstvom predsednika komisije Edvarda Kardelja. Predsednik Tito in njegova soproga sta vse navzočce zadržala na kosilu, na katerem se je Tito v kratki zdravici zahvalil komisiji, ki je pripravila osnutek ustave

DANES

V Kopenhagnu se je začel evropski vrh, ki se ga udeležujejo državni poglavarji in predsedniki vlad devetih držav članic EGS. Včeraj so odobrili dolgo načelno izjavo o evropskem združenju, v kateri je predvsem poudarjena nujnost, da zahodna Evropa nastopi na mednarodnem prizorišču z enim samim glasom, ne pa deljeno, kot se je dogajalo doslej in kot se je zgodilo ob izbruhu zadnje arabsko - izraelske vojne.

V Kairu so se zaključili ameriško - egiptovski pogovori med predsednikom Sadatom in zunanjim ministrom Kissingerjem. Pogovori so potekali v zelo pristrčnem vzdušju in so bili po izjavah obeh državnikov zelo plodni. Po zaključenem Kissingerjevem obisku je jasno, da bo odnik izraelske in egiptovske vojske prva točka na dnevnem redu mirovne konference v Ženevi, ki se bo začela v torko.

Deželni svet je včeraj, po petdnevni razpravi, odobril z glasovi levostranske koalicije zakon o deželnem proračunu za leto 1974 in sprejel nekatere obveznosti do slovenske narodnostne skupnosti.

Deželna godba iz Trbovelj.

Z zgraditvijo spomenikov-kostnic v trikotu Barletta-Gonars-Sansepolcro je praktično dokončno rešeno vprašanje ekshumacije in označbe grobov padlih, umrlih in pogrešanih jugoslovanskih državljancev na področju republike Italije v drugi svetovni vojni, kjer so jugoslovanski državljani umrli v približno 200 taboriščih in v zaporih. Preostali so le še nekateri posamezni grobovi, ki jih iz raznih razlogov ne bodo prekopali.

Odbor ANPI za pokrajino Arezzo je izdal proglas, s katerim poziva na svečano odkritje spomenika-grobnice in ki se začneja z besedami: »Italijanski antifasisti se hvaležno spominjajo junškega deleža jugoslovanskih partizanov, ki so padli na italijanskih tleh v borbi proti nacističizmu.«

Za zgraditev spomenika v Sansepolcu je bil, podobno kot župan Dr. Tosu v Gonarsu, posebno zaslužen župan Sansepolcra Ottorino Giorgetti s svojimi sodelavci.

Na današnji svečanosti v Sansepolcu bo zastopal jugoslovansko vlado zvezni sekretar za delo in socialno politiko, član zveznega izvršnega sveta Vuko Dragasevič, nastopila pa bosta Partizanski in ljudski pevski zbor iz Ljubljane in

Danes v Sansepolcu svečano odkritje spomenika-kostnice padlim Jugoslovanom

V kostnici bodo hranjeni posmrtni ostanki 445, na ploščah pa bodo imena 1800 padlih, umrlih in pogrešanih jugoslovanskih državljancev v letih 1941-45 na področju severozahodne in srednje Italije

Danes bodo v Sansepolcu pri Areznu odkrili spomenik padlim, umrlim in pogrešanim Jugoslovanom v severozahodni in srednji Italiji do Rima v vojnih letih 1941-1945. To bo po spomenikih - kostnicah v Barletti in Gonarsu pri Palmanovi že tretji tak spomenik jugoslovanskim državljanom v Italiji, za katerih postavitev sta se s posebnim sporazumom dogovorili jugoslovanska in italijanska vlada že leta 1964 in katerih uresničitev je bila poveljena ustreznima delegacijama obeh držav.

Načrt za spomenik-kostnico v Sansepolcu je izdelal beograjski akademski kipar Jovan Kratochvil, gradila pa so ga domača podjetja. V kostnici bodo shranjeni posmrtni ostanki 445 Jugoslovancev, v ploščah pa vklesanih 1800 imen vseh padlih, umrlih in pogrešanih Jugoslovancev, od katerih jih je bilo največ

iz Slovenije, Hrvaške, Črne gore in tudi iz drugih predelov Jugoslovije. V glavnem gre za internirane in politične zapornike v koncentracijskih taboriščih in v zaporih v krajih Renici, Alessandria, Treviglio pri Bergamu, Modena, Patienza, Parma, Castelfranco, Firenze, Forlì, Ancona, Chieti, Ascoli Piceno, Campobasso, Spoleto, Perugia, Arezzo in Volterra.

Za zgraditev spomenika v Sansepolcu je bil, podobno kot župan Dr. Tosu v Gonarsu, posebno zaslužen župan Sansepolcra Ottorino Giorgetti s svojimi sodelavci.

Na današnji svečanosti v Sansepolcu bo zastopal jugoslovansko vlado zvezni sekretar za delo in socialno politiko, član zveznega izvršnega sveta Vuko Dragasevič, nastopila pa bosta Partizanski in ljudski pevski zbor iz Ljubljane in

PO NEKATERIH SPREMEMBAH VLADNEGA ODLOKA

Jutri bo zopet ustavljen promet

Vrsta prireditev za vse, ki si želijo razvedrila

Jutri se bodo Tržačani že tretjič spoprijeli s strogimi prometnimi ukrepi, ki preprečujejo vsakršno vožnjo z motornimi vozili ob nedeljah in praznikih. Tudi tokrat vreme slabo obeta.

Tokrat bodo ukrepi nekoliko drugačni kot doslej. Drevo se bomo lahko vrnilo domov uro kasneje; prepoved kroženja bo začela namreč veljati ob 1. uri in ne več polnoči. S tem bo mogoče preprečiti drvenje Tržačanov, ki so tvegali hude prometne nesreče, da bi se le vrnilo domov pred polnočjo.

Zadnje predstave v kinodvoranah in gledališčih se bodo odslej lahko zaključile najkasneje polnoči. Tako si bodo lahko ogledali predstave tudi tisti, ki končujejo službo precej pozno in doslej niso utegnili v kino do 21. ure.

Sicer pa bo vse po starem. Ceste bodo verjetno prazne, avtobusi namreč, gostilne v mestu polne, na Krasu pa prazne.

Ob koncu naj še omenimo vrsto zanimivih pobud, ki kažejo na razvijajočo dejavnost našega prosvetnega delovanja. V Križu bodo imeli občni zbor prosvetnega društva Vesna, ponekod drugod pa razne prireditve. V Trstu bosta kar dve

gledališki predstavi, v Kulturnem domu in v dvorani PD Ivan Cankar v Ul. Montecchi.

Tržaška občina ponovno opozarja, da se morajo pokoriti prometnim predpisom tudi kolesarji in pešci. Na srečo v prejšnjih tednih ni prišlo do hudih prometnih nesreč; te bi se lahko pripetile predvsem v mestnem središču, kjer so bili pešci in kolesarji izredno nedisciplinirani in so se popolnoma polastili mestnih ulic ter niso upoštevali, da po njih vozijo avtobusi, taksi in druga vozila.

DREVI PRI KOROŠCIH

Prva seja rajonskega sveta

Danes ob 19. uri, bo v prostorih osnovne šole pri Koroških prva seja novega rajonskega sveta za Grizo, Krasu pa prazne.

OSMICA

RAPOTEC PEPI iz Prebena št. 18 je odprl osmico in toči domače belo in črno vino.

Korošci in Farnej. Na dnevnem redu: ustoličenje rajonskega sveta, izvolitev predsednika in izvolitev treh načelnikov komisij.

Obvestilo šolskega skrbnika

Šolsko skrbništvo sporoča, da je ministrstvo za šolstvo podalo 20. decembra rok za predložitev prošnje za preložitve vodilnega in učnega osebja srednjih šol in višjih srednjih šol ter profesorjev tečajev za šolsko leto 1974/75.

● Tržaški župan je odredil prepoved parkiranja na Trgu Vico od Ul. Pacinotti do Ul. Risorta.

● Tržaški župan je odredil prepoved parkiranja na Trgu Vico od Ul. Pacinotti do Ul. Risorta.

OSMICA

ANTON GOMBAC (Toni Trč)

Lonjer 291, je odprl osmico in toči belo in črno kapljico ter postreže z domačimi klobasami

GORISKI DNEVNIK

NA VČERAŠNJI SEJI OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Široka podpora zahtevam študentov Odbita pritožba kmetov iz Štandreža

Zakaj občinski svet se ni začel razprave o manjšinski konzultaciji?

Stavkovno gibanje dijakov in razlašanje zemlje v Štandrežu sta bila poglavna predmeta, ki ju je večerjajoča obravnavala goriška občinska sveta: prvega med interpelacijami na začetku seje, drugega pa ob njenem sklepu.

Po županovih izjavah se je najprej priglasi k besedi svetovalec Dellago (PSI), ki je obžaloval, da župan ni omenil dijaškega stavkovnega gibanja in policijske prijave dijakov sodnim oblastem, ker se bori za demokratizacijo šole, menzi in javne prevoze v skladu z deklarirano pravico državljanov do učenja. Omenil je sedem točk iz programa medštudentskega odbora, ki naj se uresničijo preko odbora dijaških skupčin in s sodelovanjem ostalih šol, da bo šola vzgajala sposobne kadre, bodoče voditelje naše države.

Svetovalec Pirella (KPI) se je pridružil Dellagovi izjavi in je predlagala županu, naj izrazi solidarnost z dijaškim stavkovnim gibanjem, ki so ga dijaki proglasili zato, ker jim je šolski skrbnik preprečeval sklicevanje skupčin.

Chiarion (KPI) se je pritožil nad osnutkom odborov pravilnika o delovanju rajonskih svetov, ker ne odraža stališč komisije, ter je predstavljal resolucije v zvezi z napeljavo metana in javnimi prevozi.

Liberalce Fornasir je očital občinski upravi počasnost v delovanju, svetovalec Bratina (SGZ) se je postavil na stališče, ki je nasprotno dijaškemu gibanju, Puži (KD) pa je dejal, da so vprašanje menze in prevoz za dijakke že pred časom omenili na občinskem svetu on, Batteloni (KPI) in Bernot (KD).

Na interpelacijo omenjenih in tudi drugih svetovalcev je najprej odgovoril odbornik Moise, ki je v zvezi z dijaškimi problemi dejal, da je bil svoj čas sestane med predstavniki pokrajine, občine, šolskega skrbništva in šolskim ravnateljem in da bo pospešil sklicanje ponovnega sestanka za odprtje menze.

Odbornik za prevoze Rovis je spomnil, da bo v kratkem izšel tiskan

voznik red, v katerega bodo vključili tudi prog št. 6 (Sant'Anna), razmišljajo pa še o vzpostavitvi prog ob praznikih k Rdeči hiši in v Ul. Orzoni.

Župan De Simone je svetovalcu Fornasirju odgovoril, da so spomenikemu varstvu naročili izdelavo kopije razpela, ki visi na fasadi grajske cerkvice, da ga zob časa ne uniči. Glede rajonskih svetov je dejal, da bo odbor predstavil svetovalcem svoj predlog in zanj odgovarjal.

Svetovalec Pirella (KPI) ni bila zadovoljna z županovim odgovorom, ker ni podprl dijaškega gibanja, in se zato dovoljuje, da birokracija mimo pravil demokratije deluje po svoje. Sanzin (PSI) pa se je pritožil, ker je poteklo že toliko časa od kar so dali na dnevi red konzultacij o manjšini in niso o njej še razpravljali.

Svetovalci so nato potrdili vse sklepe, ki jih je na podlagi pooblastil občinskega sveta sprejel odbor, in na koncu so z dvema nasprotnima glasovoma (SGZ) zavrnili pri-

tožbo 50 kmetov iz Štandreža proti razlastitvam v industrijski coni.

PONEDELJEK V TRSTU

Seja glavnega odbora SKGZ

V ponedeljek, 17. t.m., ob 20. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 seja glavnega odbora SKGZ.

Danes v Štandrežu slikarska razstava

Danes ob 10.30 bodo v Štandrežu, na sedežu prosvetnega društva »Oton Zupancič«, odprli slikarsko razstavo domačih mladih slikarjev. Razstavili bodo čez 40 slik, ki so jih pripravili domači otroci na »ex tempore« pri priložnosti letnega jesenskega praznika. Poleg tega bodo razstavili tudi številne fotografije, ki so jih prinesli ob priložnosti tega praznika.

V SKLOPU SPLOŠNE AKCIJE GORIŠKEGA DIJAŠTVA

Dijaki treh slovenskih srednjih šol so včeraj zasedli zavod za trgovino

Italijanski dijaki pa so zasedli zavod »Galilei«

Goriško dijaštvo je včeraj s splošno stavko in zasedbo šol pokazalo svojo voljo, da se z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, bori za nove, demokratičnejše odnose v šoli in da zahteva tudi rešitev drugih vprašanj, ki zanimajo ne le dijakke, marveč splošno posoko javnost.

Dijaki zahtevajo širšo razpravo o avtobusnih prevozi, rešitev vprašanja dijaške menze, slovenski dijaški avtobusni prevoz, rešitev vprašanj, ki specifično zanimajo slovensko manjšino.

Dijaki iz vseh višjih srednjih šol so se včeraj zjutraj zbrali v industrijskem zavodu »Galilei«. Izjema so bili le dijaki klasičnega liceja »Dante«, ki so ostali v učilnicah. Protestne stavke so se udeležili tudi slovenski dijaki, ki obiskujejo tri slovenske srednje šole v Gorici, klasični licej, učiteljske in trgovski zavod. Tudi ti so šli v šolo »Galilei«, kjer je bila splošna dijaška skupščina. Policija je le od daleč nadzorovala šolo in ni posegla vmes, kot prejšnji večer, ko je dala izprazniti štiri takrat zasedene šole, o čemer smo že včeraj poročali.

Na skupščini so dijaki ponovili svoje zahteve o notranji demokratizaciji, o menzi, o prevozi. Povabili so na skupščino šolskega skrbnika, ta pa se ni vabilu odzval. Po skupščini so dijaki vseh italijanskih šol sklenili ostati v zavodu »Galilei«, ki so ga zasedli, dijaki vseh treh slovenskih šol pa so šli v stavbo trgovskega zavoda v Ulico Vittorio Veneto in jo zasedli. Ravnatelj je sicer hotel, da bi stavbo dijaki drugje šol zapustili, vsi pa so se za barikadirali v en razred in ostali v njem. Zasedba je trajala do 17. ure.

Dijaki slovenskega strokovnega zavoda za trgovino, zbrani na dijaškem zborovanju, po pregledu sedanjega šolskega stanja, so izdali tiškovno poročilo, ki so ga delili v obliki dvojčičnega letaka, in ki vsebuje naslednje zahteve:

1. Takojšnja rešitev problema menze. Dnevna nakazila 500 lir za vsak obrok dijakom iz okolice, ki ostanejo v Gorici. Popoldanski pouk trikrat tedensko. (Na drugih šolah je bil ta problem že rešen). 2. Boljše avtobusne zveze zlasti za dijakke z Vrha (Sovodnje) in Štavnar. Dovolj bi bil šolski avtobus. Za dijakke, ki kosijo doma in imajo s tem

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

sklicuje 20. redni občni zbor dne 15. decembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Toplo priporočamo točnost.

blemi zgradnje novih stavb za državne šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici; b) ustanovitev šol s slovenskim učnim jezikom v vseh slovenskih pokrajinah; c) povračilo v prvotno slovensko obliko krajevskih imen in slovenskih primikov, ki so bili potuženi v dobi fašističnega režima; d) vzpostavitev slovenskih krajevnih imen tudi v goriški občini; e) uradovanje v slovenskih vseh javnih uradih in s tem v zvezi sprejetje v službo slovenskih diplomirancev; f) globalna rešitev slovenske manjšine v Italiji – spoštovanje člena 6. ustave. Kot smo izvedeli, bodo dijaki vseh treh slovenskih šol izdali jutri skupno poročilo.

V zvezi z dijaškim gibanjem zadnjih dni v Gorici je pokrajinska federacija treh sindikalnih organizacij, CGIL, CISL in UIL izdala tiškovno poročilo, v katerem solidariza z dijaki, ki zahtevajo večjo

V ČETRTEK V LJUBLJANI

Pogovori med gospodarskima zbornicama Slovenije in Gorice

V ospredju cestne povezave in sejemske sodelovanje

Delegacija trgovinske zbornice iz Gorice je bila v četrtek v Ljubljani na obisku pri Gospodarski zbornici Slovenije. V goriški delegaciji so bili predsednik Lupieri, član odbora Tacchiniardi in generalni tajnik Bertolazzi. Goriško delegacijo je sprejel preds. Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič, sestanku pa so prisostvovali še tehnični ravnatelj ESPOMEO Birs, novogoriški župan Simac ter predstavniki Gospodarske zbornice Jakše in Burger.

V svojem pozdravnem govoru je predsednik Verbič poudaril težnjo slovenske skupščine, da razširi gospodarsko sodelovanje s sosednjimi pokrajinami tudi preko področja, kjer se izvaja mali obmejni promet. To naj privede do liberalizacije trgovinske menjava in k iskanju novih oblik inštrumentskega in znanstvenega sodelovanja.

Pogovor se je nanašal na skupna vprašanja, zlasti kar zadeva cestne in obmejne infrastrukture med gorško pokrajino in Slovenijo, ugotovitev goriškega železniškega prehoda za tretje države ter recipročno sodelovanje na sejmih, ki ju prirejata obe trgovinski zbornici.

ci, Alpe - Adria v Ljubljani in ESPOMEO v Gorici.

Ob sklenitvi sestanka so imenovali mešano komisijo, ki naj pregleda in predloži ukrepe pri obeh osrednjih vladah, da bi odstranili nastale težave. Slovenska stran je zagotovila svoje sodelovanje na ESPOMEO 1974: to sodelovanje bo imelo uradni značaj ter bo zaobljelo več industrijskih sektorjev.

Predsednik Verbič bo v kratkem gost goriške trgovinske zbornice.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI in ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

Štiridesetletnica gledališkega dela Staneta Raztresena

France Bevk — Boris Grabnar

KAPLAN MARTIN ČEDERMAC

(dramatizacija romana)

Scena: EDWARD ZAJEC
Kostumi: MARILJA VIDAU
Glasba: IVAN MIGNOZZI
Režija: MARIO URŠIC

V sredo, 19. t.m., ob 20. uri v gledališču »G. Verdi« v GORICI

ABONMA RED A
(mesto, okoliški in mladinski)

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v okviru akcije »planinstvo in šport za vsakogar« pohod v šentmaver, ki bo jutri, 16. decembra. Zbirališče pri pevmem mostu ob 10. uri. V primeru slabega vremena pohod odpade.

Razna obvestila

Mladinski krožek Gorica vabi mlade iz mesta in okoliških vasi, da se ob nedeljah udeležijo plesnih čajank, ki jih prirejata v klubski dvorani na Verdijevem korzu 13. Čajanke bodo na sporedu vsako nedeljo in ob praznikih od 18. do 22. ure. Vabljiva brez kateh je vstop prepovedan, se lahko dobio pri Eljani Bensa na sedežu SPZ, Ul. Malta 2 in pri Ivo Berdonu v Štandrežu.

Urad Pro Loco v Pasazi na Verdijevem korzu bo odslušal odprt vsakega mladnika od 9. do 13. in od 15. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zaprt.

Razstave

V dvorani krožka »Salvemini« je te dni odprta razstava skupine goriških slikarjev, ki so člani kulturnega krožka posoških umetnikov. Svoja dela razstavljajo Giorgio Burnich, Franco Dugo, Vanja Franko, Nicola Gian-nastasi, Virgilio Malni, Gianni Man-rega, Laura Merni, Benito Munarini, Roberto Nanut, Giovanni Pacor, Sergio Pausel, Vittorio Pettarin, Edoardo Pirasoli, Adriano Velussi in Silvano Volinari. Razstava je odprta na sedežu v Ulici 9. avgusta 1.

V razstavnih galerijah »Il Torchio« bo drevi ob 18.30 odprta razstava slikarja Franca Duga.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Luca Ghiringhelli, Sara Plet, Alberto Zonch, Daniele Moretti. SMRTI: 61-letni upokojenec Giorgio Pinat, 72-letni upokojenec Isidoro Stabile, 79-letni upokojenec Giovanni Buttignon.

Kino

Gorica

VERDI 17.00–21.45 »La proprietà non è più un furto«. U. Tognazzi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CORSO 16.15–21.30 »La schiava«. L. Buzzanca in K. Spaak. Barvni film.

MODERNISSIMO 18.00–22.00 »La colomba non deve volare«. H. Buchholz in Silva Koscina. Barvni film.

VITTORIA 16.30–21.30 »Malizia«. L. Antonelli in T. Ferro. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.00–21.30 »La febbre dell'oro«. C. Chaplin.

Trst

AZZURRO 17.30–22.00 »Contato carnale«. Barvni film.

EXCELSIOR 16.00–22.00 »La proprietà non è più un furto«. Barvni film.

PRINCIPE 17.30–22.00 »Storia di una monaca di clausura«. Barvni film.

Nova Gorica

SOCIA »Sutjeska«, jugoslovanski barvni film ob 18.00 in 20.30.

SVOBODA »Dvorne spletk«, francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE »Montezumino zlato«, mehiški barvni film ob 19.30.

RENCE »Cizum - kralj rančerja«, ameriški barvni film ob 19.00.

Pravica Prosto

KANAL »Nepremagljivi Sam Walsh«, ameriški barvni film ob 20.00.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Marzini, Cerzo Italija 89, tel. 2443.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzicu dežurna lekarna Rismond, Ul. Toči, tel. 72701.

Vozni red avtobusov ob nedeljah in praznikih

TRST — SAPPADA

ODHOD IZ TRSTA: 6.45.
ODHOD IZ SAPPADA: 17.10.

TRST — MERAN (skozi Sappado)

ODHOD IZ TRSTA: 6.45.
ODHOD IZ MERANA: 11.40.

TRST — MERAN (skozi Bassano)

ODHOD IZ TRSTA: 7.45.
ODHOD IZ MERANA: 8.50.

TRST — KOPER

Odhod iz Trsta: 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00.

Odhod iz Kopa: 7.00, 9.00, 12.00, 16.00, 18.00, 21.00.

TRST — PIRAN

Odhod iz Trsta: 10.15.
Odhod iz Pirana: 12.00.

TRST — BUJE

Odhod iz Trsta: 7.00, 14.00.
Odhod iz Bui: 9.15, 17.00.

TRST — NOVIGRAD

Odhod iz Trsta: 7.50, 14.50.
Odhod iz Novigrada: 10.30, 17.30.

TRST — PORTOROŽ — POREČ — ROVINJ — PULJ

Odhod iz Trsta: 7.25.
Odhod iz Pulja: 15.40.

TRST — REKA

Odhod iz Trsta: 8.10, 12.00, 14.45, 17.30, 18.00, 20.15.

Odhod iz Reke: 3.00, 4.30, 5.15, 14.30, 17.30.

TRST — LJUBLJANA

Odhod iz Trsta: 7.15, 15.00, 18.00.

Odhod iz Ljubljane: 3.00, 7.30, 16.00.

TRST — ZAGREB

Odhod iz Trsta: 15.00, 18.00.
Odhod iz Zagreba: 1.00, 5.30.

TRST — AJDOVŠČINA

Odhod iz Trsta: 14.15.
Odhod iz Ajdovščine: 9.50.

● VSI ODHODI Z AVTOBUSNE POSTAJE NA TRGU LIBERTÀ

KRAJEVNE PROGE

TRST — BOLJUNEC — DOLINA

ODHODI IZ TRSTA (s Trga Libertà): 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.30, 18.30, 19.30.

ODHODI IZ DOLINE: 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00.

TRST — DOLINA

ODHODI IZ TRSTA (s Trga Libertà): 9.35, 13.20, 16.35, 20.05, 21.45.

ODHODI IZ DOLINE: 8.00, 10.00, 15.30, 18.30, 21.10.

TRST — DRAGA

ODHODI IZ TRSTA (s Trga Libertà): 6.00, 13.05, 19.30.

ODHODI IZ DRAGE: 6.50, 14.10, 20.20.

TRST — SKOFIJE

ODHODI IZ TRSTA (s Trga Libertà): 7.05, 8.10, 9.15, 11.15, 12.00, 13.30, 14.30, 15.30, 16.15, 17.15, 18.25, 19.15, 20.10.

ODHODI IZ SKOFIJE: 7.30, 8.40, 9.40, 11.40, 12.45, 14.00, 15.05, 15.50, 17.30, 18.50, 19.35, 20.50.

TRST — GRILJAN

ODHODI IZ TRSTA (iz Ul. Beccaria): 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 21.40.

Takoj po prihodu v Griljan se avtobus vrne v Trst.

MILJE — LAZARET

ODHODI IZ MILJE: 5.40, 7.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.15, 15.00, 15.40, 16.40, 17.45, 18.55, 19.45, 20.30, 21.15, 22.00, 23.00.

ODHODI IZ LAZARET: 5

Köbenhavn '73

»Včeraj močnejši so čez noč postali ranljivi; in včeraj nemočni so čez noč občutili svojo moč.« »Diagnoza posledic z arabskim bojkotom izjavljajo naftne krize je morda nekoliko poenostavljena, je pa kristalno razumljiva prav vsem.

V bistvu ne gre samo za energetske krize, marveč za nevarnost, da zapade v krizo »pregreto gospodarstvo ekonomskih velenj zahodnega sveta; za nevarnost gospodarstva, socialne pa tudi politične narave, ki bi jo utesnili primesti s seboj recesija zahodnega gospodarstva.

Problem je torej celovit: zadeva Združene države, Japonsko in zahodno Evropo. Je energetske in ekonomske narave, pa tudi politične in vodstvene. Nobeden od treh prizadetih dejavnikov — ZDA, zahodna Evropa ali Japonska — ni sam sposoben obvladati nastalih težav.

Energetski vrh deveterice EGS, ki se danes začneva v Københavnu, ima za cilj, da za zahodno Evropo nakaže izhod iz nastalega položaja, tako v gospodarskem kot v političnem pogledu.

Ni naključje, da je pobudo za ta vrh dal francoski predsednik Pompidou, ki vse manj zaupa Moskvi in ima čedalje več dvomov v Washingtonu: ameriško-sovjetski globalni dogovor je vtisnil Parizu netrzičen pečat. Prav tako ni naključje, da vidi Pariz v »København 73« pomnožno priložnost, da zahodna Evropa potisne svojo »pravo osebnost«, se pravi, neodvisno od obeh atomskih velikank. »Sestanke v danksi predstolnici nima prav nič skupnega s sestankom v Bruslju, je razdraženo ostro podčrtal francoski zunanji minister

Jobert, hotel s tem poudariti, da so energetske problemi zahodnoevropskih držav in vse, kar s tem v zvezi, vključno zadeva tega gospodarstva in političnega prostora, resitve, ki bi jih v takem okviru nakazali, pa zamekne tiste politične in tudi vojaške osebnosti zahodne Evrope, za katero se najbolj uveljavljajo Francija in ki je deležna enakih kritik v Moskvi kot v Washingtonu.

Ali København res nima nobene zveze z Brusljem? Amerika v danksi predstolnici ne bo aktivno navzoča, toda njena odsotnost je samo navidezna. Nizozemski predstavnik bo tudi glasil njihni interes, oziroma človek, ki bo pazil, da sprejeti sklepi ne bodo v nasprotju z interesi Združenih držav. Zakaj?

Kissingger je namreč neposredno pred bruseljskim se-

stankom obšel Pompidouja na nizozemskem dokcu. Kot je znano, so arabske države proglasile popoln naftni bojkot za Nizozemsko in Rotterdam je začel hirati. Nizozemska je čez noč spoznala, da solidarnost med članicami EGS ne deluje avtomatično. Najhujši nasprotniki takega avtomatizma so bili Francozi. Ne, ker Nizozemski ne bi hoteli odstopiti potrebnih nafte, ki predstavljajo le 15 odstotkov vse nafte, ki jo članice EGS ne uvažajo iz arabskih držav, marveč zato, ker so hoteli to nafto »prodati« Nizozemcem za dve bistveni koncesiji politične narave:

Nizozemci naj bi na sedanjem energetskega vrhu podprli francoski načrt za oplemenitenje urana, razen tega pa naj bi sprejeli francosko tezo, naj v bodoče preskrba zahodnoevropskih držav z arabsko nafto ne temelji več na vsemogočnih naftnih koncernih, združenih v tako imenovanem klubu »sedmih sester«. Nizozemci predvsem o tej zadnji tezi niso hoteli ničesar slišati: Royal-Dutch-Shell ima pač preveliko težo v nizozemskem gospodarstvu.

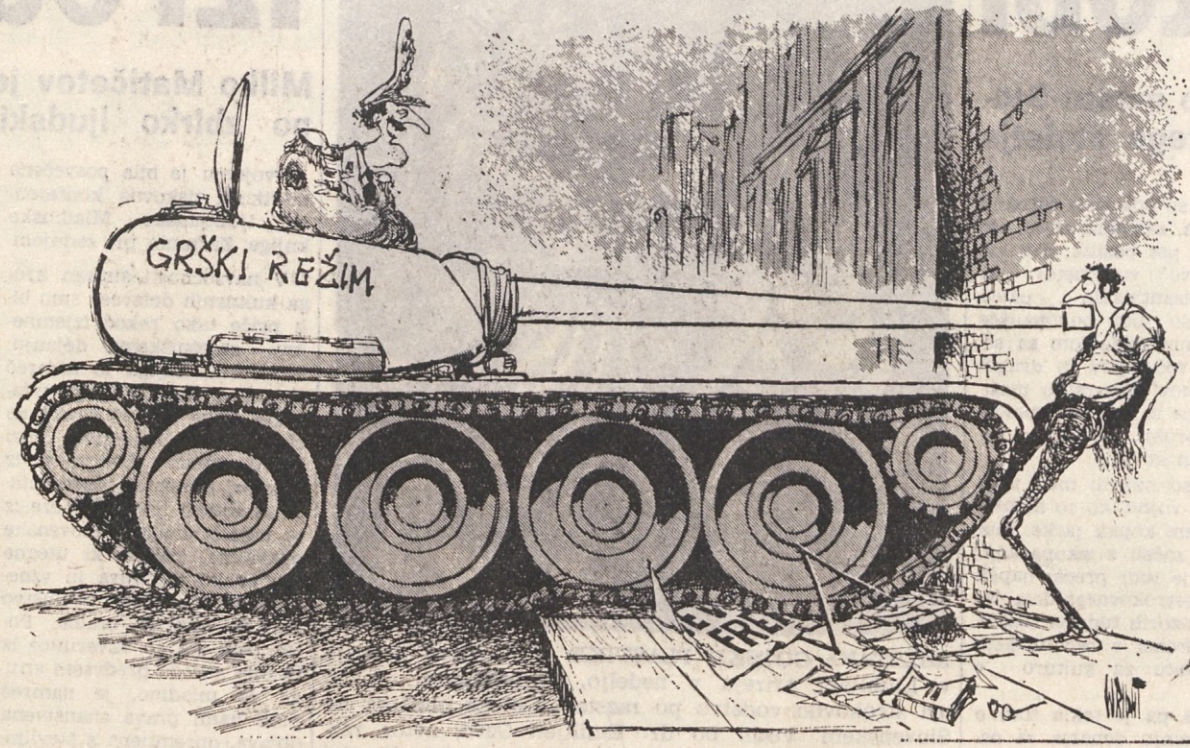
V tem nelagodnem položaju so se pojavile ZDA kot »deus ex machina«. Amerika bo pokrila vse nizozemske potrebe po nafti, če bo to potrebno.

Kissingger je torej v Bruslju lahko povoril s povdignjenim glasom. Mar niso ZDA prav ob primeru Nizozemske pokazale, da se solidarnost NATO bolj učinkovita od solidarnosti EGS? Na črti, ki jih je imel v mislih Pompidou, ko je dal pobudo za sestanke v Københavnu, so padli v zoženi manevrski prostor, še preden so o njih začeli prav razpravljati članice EGS, ki na majskem sestanku o energetiki niso bile naklonjene nizozemskim stališčem, so tokrat globoko zamislile Parizu, ker je hotel svoje poglede uveljaviti z najtinitv izjaviteljem.

In tako se je Pompidou znašel v ožkem prostoru. Boizen, da bi nacionalni egoizem od preteklosti, kakršni je sedanja energetska kriza, že v zametku uničil z misli o »Evropi kot tretji sili«, je vsekakor večja od priključnosti tega projekta, ki ga kritizirata oboje superstili. In Pariz mora upoštevati, da so impulzi za projekt v obeh superstili neodvisne Evrope omejeni prav na gospodarski in politični prostori deveterice. Prav zato se vrh v Københavnu konča s polomom.

M. SUSTAR

WRIGHT: URAD ZA PROŠNJE IN PRITOŽBE

»Kar brez strahu povejte skozi odprtino, če bi se radi kaj pritožili.«

»Miami Daily News«, Miami

Oprostite, pomota...

Telefonska zmešnjava v Franciji — Sicer 172 telefonov na 1000 prebivalcev, toda zastareli vodi v razvitem ekspanzivnem gospodarstvu — Ni denarja?

OD NASEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, decembra — Oni dan je vaš dopisnik dobil zvezo z Ljubljano v petih minutah. Obšla ga je zona, ker je vedel, da se je moralo zgoditi nekaj strašnega. Zakričal je od groze — in se ves mokro zbudil. Bile so le sanje. Kajti včasih se mi zdi, da takrat, ko se jemali telefon. Francozov ni bilo v šoli.

Sicer pa se to zdi tudi Francozom samim. »Francoski imajo vris«, je pred dnevi v skupščini silno elegantno rek minister za PTT Hubert Germain, »da se pretok telefonskega prometa ni bistveno izboljšal. Po domače bi tu rekli, da je telefon »une pagaille« — »popolna zmešnjava«.

Ne recite halo

Res je seveda, da imam jaz »telefonitis«, po naše bi rekli morda »telefonsko besnilo«. To je bolezen človeka, ki se že dve leti vsak dan uro ali dve ubada s telefonom. Boizen človeka, ki vsak drugi dan poskuša dobiti zvezo med Parizom in Ljubljano in se mu nešteto krat oglašajo prijazi na telefonska in »popojasni« v Jugoslavijo ni mogoče te-

lefonirati na njihov račun. Ali pa: »Pa ste prepričani, da ste res prijaviili ta pogovor?« In spet drugič, ko se zamenja boris, da bi koga prikladal iz gluhote slušalke. »Ne recite halo, to je utrudljivo.«

Najhujše je, kadar kljub vsem prizadevanjem ni nič: »Veste, danes stavkamo — samo za nujne primere vzpostavljamo zvezo.« — »A, vi stenovinar? Nič ne pomaga. Tu smo v Franciji, novinarji nimajo nobene prednosti.«

Kaj se mene tiče, jaz ne morem dati nekomu zveze prej samo zato, ker se mu mudi gledati televizijo. Kako naj pojasnim, da ne gre za film na televiziji, ampak da je umir Picasso in da moja redakcija ob nedeljavni zaključuje delo, dve uri prej?

Ta šiba ima seveda dva konca in eden je v Jugoslaviji. Pravijo, da bo zdaj, zdaj vzpostavljamo polavtomatski promet. Jaz pa še vedno zavidam tistim ljudem, o katerih pravijo, da imajo tak glas, da se jih sliši tudi brez telefona. V Parizu bi si mogoče s tem kaj pomagali. Ali pa vsaj z dobrim poštnim globom. Skoraj vsako številko je treba poklicati dvakrat ali trikrat, ker se prvič preprosto ne oglasi, ker se oglasi nekdo drug ali pa magnetofonski posnetek. Sladek glas, ki spravlja v bes, pravi: »Številka, ki jo kličete, ni priključena nikamor. Poglejte v telefonski imenik ali pokličite informacije.« Na isti številki se minuto pozneje oglasi vsakdanji sobesednik...

Kraljestvo za telefon

Po podatkih OECD iz leta 1970 ima Francija 172 telefonov na 1000 prebivalcev, kar je nekje na sredini med Švedsko (537) in Turčijo (16). Toda vprašanje je, kdo tega prenaša svoj telefon, Turki ali Francozi s svojim razvitem, ekspanzivnim gospodarstvom,

ki ga dušijo preozke telefonske zveze, kot duši ozke ulice starih četrti, avtomobilski promet. V Nemčiji je 225 telefonov na 1000 prebivalcev, v Veliki Britaniji 267, na Nizozemskem 260, v Luksemburgu 323 in v Švici 482.

Resor PTT je že od nekdaj v rokah golistov, vendar ne Marettne de Guéna, ne Galley in ne Germain niso mogli potegniti voza iz blata. Zlobni jeziki v golistični UDR trdijo, da finančni minister Giscard d'Estaing nikdar ne da dati dovolj denarja za razvoj telefonije. Neodvisni republikanci inji vračajo, češ da so krivi le nesposobni ministri. Giscardovi prijatelji (to niso hoteli glasovati) za proračun. Ta je sicer iz leta v leto večji, a še vedno za tretjino manjši kot v ZRN.

Leta 1976 naj bi bilo 98 odstotkov prometa avtomatiziranega, leta 1978 naj bi Francija po telefonski gostoti dosegla Nemčijo in Britanijo. A to je futur. V prezentu pa milijon ljudi čaka na govornik strojček. Šaljivci pravijo, da se ni kaj bati prisilsko valnega omrežja, zaradi katerega so se pred časom tako razburjali v parlamentu. Kraljestvo za telefon! In vendar je nekaj lapega, če lahko takole zvečer, ko ni poslovnih pogovorov, sedete k aparatu in pokličete Frankfurt, London, Amsterdam, Madrid — ali pa Los Angeles in Tokio. Oni dan se odprli avtomatsko zvezo z Japonsko. 1981 pa se tokijska številka, in imate... na primer dopisnika radia France-Inter, ki so ga klicali omi-

BERITE REVUJO DAN

Andrej Novak

Grdo hujskanje

»Otroci tujih delavcev so potencialni morilci«, piše bavarski Quick — Tuji delavci zdaj tožijo bulvarso revijo

BONN, decembra — Tuji delavci, ki so začasno zaposleni v ZR Nemčiji, niso več zdržali napadov, s katerimi jih že mesece obdeluje münchenska bulvarna revija Quick. Potem ko je časopis nazadnje objavil ilustrirano reportažo, katere moto je »Med nami živijo otroci tujih delavcev, ki se pripravljajo, da nas bodo poklali z nožem«, je pet delavcev (dva Italijana, dva Španci in Turek) vložilo na sodišču tožbo, češ da Quick krši določila kazenskega zakonika, ki prepoveduje ščuvati k sovraštvu med narodi.

Zadnja reportaža je resnično izdelak omračenega uma »reporterjev te revije, ki so zadnje mesece večkrat izživljali skandale in afere. Uvod vanjo je fotografija dveh mladih (po vsem sodeč južnja iz Sredozemlja), ki se obdelujeta z nožema. Pod fotografijo piše: »Čez sedem let bo v naši državi 600.000 otrok tujih delavcev. Ne bo jim preostajalo nič drugega, kakor da se spuntajo. Njihovi očje so izražali nezadovoljstvo s svojim statusom v krvavih spopadih z rojaki v ZRN resda zato, da bi si zaslužili kruh, vendar hkrati prispevajo tudi k zahodno-

trditve z lažnimi statističnimi podatki, na podlagi katerih se zdi, da so otroci tujih delavcev potencialni kriminalci. Državni tožilec iz Frankfurta, ki podpira tožbo tujih delavcev proti Quicku, je zbral uradne podatke, iz katerih je razvidno, da je kriminal med tujimi delavci za četrtino manjši kot med zahodnimi Nemci.

Neodvisni tisk v Zvezni republiki Nemčiji o tej tožbi tujih delavcev proti reviji Quick podrobno piše in zagovarja te ljudi, ki so prišli v ZRN resda zato, da bi si zaslužili kruh, vendar hkrati prispevajo tudi k zahodno-

nemški blaginji. Komentator Hans Bilger takole končuje svoj sestavek o Quickovem tekstu: »Quick razlaga svojim bralcem; prvič, da se tuji delavci (imenjuje jih »Gastarbeiterji«) koljejo z nožem; drugič, da tuji delavci stalno nosijo bodala; tretjič, da imajo bodala tudi otroci tujih delavcev; četrtič, da bodo otroci teh delavcev postali morilci; in petič, da se ti otroci ne bodo izpolni med sabo, temveč bodo z dolgimi noži napadali nas, gostitelje. Kam bomo prišli s takšnim pisanjem?«

SLOBODAN OBRADOVIČ

Evropski Kuvajt

Do nedavna Norveška ni imela niti kaplje svoje nafte. Zdaj pospešeno odkriva zaklade pod svojim morjem

OSLO, decembra — Sredi krize goriva v Evropi prihajajo z daljnega severa »start celine« nove, ki se zdijo precej spodbudne. Norveška bo iz naftnih vrelcev v Severnem morju letos načrpala okrog 2 milijona ton nafte. Severno morje južno od 62. stopinje severne širine in norveških obalnih vodah postaja največje gradbišče evropskega severa.

Vlada v Oslu je predlagala parlamentu, naj bi ves razpoložljivi denar investirali v nadaljnje raziskave in odpiranje novih naftnih vrelcev v Severnem morju, v gradnjo rafinerij in napeljav naftovodov in plinovodov, po katerih bosta norveško »tekoče zlato« in plin tekla ne posredno do največjih evropskih potrošnikov.

Z odkrivanjem bogatih nahajališč nafte se je Norveška udrišla možnost, da se kmalu uvrsti med največje svetovne naftne države. Izvedenci svetovnih naftnih družb menijo, da bo Severno morje v norveških in britanskih vodah, kjer opravljajo obsežne raz-

iskave in hkrati odpirajo naftne vrelce, v desetih letih postalo najbogatejše najdišče nafte v Evropi. Norvežani računajo, da bodo v obalnih vodah Severnega morja odprli kakih 50 bogatih izvirov nafte, tako da bo to območje v bližnji prihodnosti morda postalo »evropski Kuvajt«. Norveška državna družba »Norsk-hydro« bo prihodnje leto na že odprti nahajališč pridobila okrog 15 milijonov ton nafte. In to se dogaja na Norveškem, kjer do nedavna niso imeli niti kaplje svoje nafte!

Naftovod, ki bo povezoval doslej največji odkriti vrelci »Ekofisk« z britanskim pristaniščem Teeside na drugi obali Severnega morja, bo do grajen jeseni leta 1975. Naftovod polagajo pod morjem. Ta gradnja velja za pravo pionirsko podjetje norveškega gradbeništva. Čez nekaj mesecev bodo Norvežani začeli polagati tudi plinovod Ekofisk-Emden, na zahodno-nemški obali. Računajo z okrog 15.000 milijoni kubnih metrov na leto. Po tem naftovodu bodo čez Emden dobavljali plin zahodnoevropskim državam na celini, po posebnem naftovodu pa Veliki Britaniji. Plinovod Ekofisk-Emden bo naredi jeseni 1975. leta, naftovod, ki bo speljal do škotske obale, pa leto dni pozneje.

Nordijske države — Švedska, Danska in Islandija — imajo v načrtu, da se že v bližnji prihodnosti v dobrih meri preusmerijo na prekrbo z norveško nafto. Gospodarstveniki teh treh držav vidijo prednost predvsem v rednih dobavah norveške nafte in sprito geografske bližine tudi v precej nižjih stroških dobav. V Švedski, bodomo največjem potrošniku norveških goriv, je nafta glavni vir energije. Z nafto krijejo 75 odstotkov energetskega potreb države.

Nordijski gospodarstveniki pravijo, da Norveška še ni »položila vseh kart«. Njen glavni adut so vodne sile Severnega morja severno od 62. stopinje severne širine; skoraj gotovo je namreč, da so tam še bogatejša nahajališča nafte kot na južni strani. Kaže, da bo iz tamkajšnjih izvirov nafta prišla tja, da jo bo Norveška z nafto iz Ekofiska toliko povečala svoje dohodek, da se bo lahko neodvisno od kapitala svetovnih naftnih družb samostojno lotila največjega investicijskega objekta v stoletju in v svoji zgodovini.

SLOBODAN LUKIČ

Dober priliv deviz

Dve milijardi 429 milijonov dolarjev neblagovnega dotoka

BEOGRAD, 13. dec. — Neblagovni devizni dotok v 10 mesecih letos je dosegel 2 milijardi 429 milijonov dolarjev. Delavci, začasno zaposleni v tujini, so v tem času nakazali milijardo 165 milijonov dolarjev, turizem je prinesel 555 milijonov, vrednost drugih neblagovnih storitev, vstevši prometnih, pa je znašala okoli 710 milijonov dolarjev. V prihodnjem letu je treba računati na nekoliko manjšo rast dotoka deviz od zdomev.

Z. I.

»Kdo pa je potem tam?« »Gospa, če bi vam povedal, mi ne bi verjeli; in če bi mi tudi verjeli, bi me takoj vprašali, kako je kaj z zdravjem...«

Oprostite, pomota

ANDREJ NOVAK

21 ladij Splošne plovbe

Piransko ladjevje ima zdaj že 263.000 ton — Novi ladji

PIRAN, 13. dec. dec. (Tanjug) — Ladjevje Splošne plovbe iz Pirana šteje že 21 enot s skupno 263.000 tonami nosilnosti. Pravkar so namreč v ladjedelnici v Genovi zgradili za Splošno plovbo dve ladi s po 25.200 tonami nosilnosti. Ladji se imenujeta Boris Kidrič in Boris Kraigher.

V piranski ladjarski organizaciji si zelo prizadevajo za modernizacijo in za okrepitev linijskega in tankerskega ladjevja. Zelo si želijo, da bi jim ladje gradili tudi v domačih ladjedelnicah.

TONE FRELIH

Deleži menjave

Na zahodne industrijske države letos odpade 57 odstotkov vrednosti izvoza in 64,3 odstotka vrednosti uvoza

BEOGRAD, 13. dec. (Tanjug) — Najpomembnejši jugoslovanski zunanjetrgovinski partnerji so tudi v tem letu zahodne industrijske države, na katere odpade 57 odstotkov vrednosti izvoza in 64,3 odstotkov uvoza.

Socialistične evropske države so v izvorni udeleženi z 31,7%, države v razvoju pa 11,3%. V našem uvozu odpade na socialistične države 23,2% na države v razvoju pa 12,5%. Delež evropskih socialističnih držav pa tudi zahodnih držav je letos nekoliko nižji kot lani.

Kar zadeva blagovno izmenjavo so na prvem mestu Italija, SZ in ZR Nemčija. Delež Italije v jugoslovanskem izvozu je znašal 16,7%,

SZ 14,2% in ZR Nemčije 11,4%. Poleg omenjenih treh držav so najpomembnejši partnerji v izvozu še ZDA s 7,9% in Francija s 7,3%. Značilno je, da je udeležba Italije v izvozu v primerjavi z lani večja za 2,5%, SZ za 2 promila, delež Zahodne Nemčije pa se je zmanjšal. Kljub podražiti marke je delež Zahodne Nemčije v našem uvozu večji od lanskega za 0,7%, oziroma znaša 19,5%. Na drugem mestu je

Italija z deležem 11,7%, kar je nekoliko manj kot lani, delež Sovjetske zveze v uvozu je padel z 3,8% na 8,5%, Avstrija je na četrtem mestu, ZDA pa so na petem. Med državami, iz katerih največ uvažamo, je to Iran kot država v razvoju.

Zanimiv je tudi podatek, da so gospodarske skupinje kot so EGS, SEV in EFTA udeležene v skupnem jugoslovanskem izvozu z 62,8%, v uvozu pa s 73%.

Mostri ostajajo

Za konkurenčni program je priglasilo ustvaritve 42 držav

TEHERAN, decembra — »Osnovni namen našega filmskega festivala je ustvariti most razumevanja med malo znanim azijskim filmom in uveljavljeno evropsko in ameriško kinematografijo.« To so bile uvodne besede direktorja teheranskega festivala Hamzija Dariusha na tiskovni konferenci, ki je prisotnim novinarjem in filmskim kritikom razlagal svoj koncept festivala. »Nočemo pa uveljavljati samo azijskega filma, zato smo zunaj konkurence pripravili poseben program mladega afriškega filma.«

Filme za konkurenčni program teheranskega festivala je prijavilo 42 držav. Od 150 filmov so jih selektorji izbrali 20, na daljnjih 20 pa za informativno sekcijo. Tako so bile na festivalu upoštevane vse kinematografije, ki ta hip pomenijo kvalitetni vrh filmske umetnosti. Poleg celovečernih programov so selektorji izbrali tudi 40 kratkih filmov za konkurenco. Med njimi sem opazil tudi jugoslovanske trakte film ZBIRA LEC. Tako je bila tudi Jugoslavija prisotna na teheranskem festivalu pa četudi le s kratkim filmom.

Festivala širila je zelo pestra, saj so v njej ljudje kot Sergej Bondarčuk, Frank Capra, Jerzy Kawalerowicz, James Mason, Leopoldo Torre-Nilson, Mmran Sen, če omenim samo nekatere.

Hkrati s festivalnim programom pa sta bili tudi dve retrospektivi, in sicer retrospektivni pregled filmov Franka Capre od letnice 1932 dalje in filmov René Claira od leta 1923 dalje. Zanimiv sta bili tiskovni konferenci z obema avtorjema.

René Clair, ki po letu 1955 ni več zrealiziral nobenega filma, je izjavil: »Film pripada mladim, to je umetnost, ki zahteva veliko poguma in energije. Vsega tega pa jaz nimam več, vsaj ne v zadovoljivi meri, da bi se lotil režije. Pa tudi za ideje sodobnega filma se ne morem prav ogreti. Prepričan sem namreč, da bi film kot umetniška zvrst brez škode lahko pogrešal nasilje in pornografijo.« Ko je govoril o svojih filmih v retrospektivi, je dejal: »Sam sebe nikoli nisem imel za filmskega režiserja. Jaz to nisem, saj ne bi znal zrealizirati scenarija, ki bi ga napisal nekdo drug. Jaz sem bil vedno samo filmski avtor, ki je na film prenašal svoje ideje, svoje zgodbe. Po mojem je dober film lahko samo avtorski film. Ne znam si predstavljati tako dobrega sožitja med scenarijem in režiserjem, da bi to rodilo umetniški film.«

René Clair, kot je dejal, se ni uitihi, čeprav ne snema filmov. Preusmeril se je v pisanje, v svoj prvotni poklic. Uspešno piše romane in drame.

Frank Capra pa je na vprašanje, kaj misli o sodobnem filmu, odgovoril: »Čisto preprosto, ne maram ga. Jaz nikoli ne bom snemal tako brutalnih filmov. Za film kot umetniško panogo je velika škoda, da je povsem zanemaril čustvo. Današnji filmski ustvarjalci pa kar mislijo, da lahko žive brez čustev. Vedno in povsod se bom trudil, seveda kolikor bo v moji moči, da bo film spet odkril čustvo. Nič hudega, če to pomeni, da bomo v filmu spet imeli sentimentalno obdobje. Še vedno bolj je kot pa vsa brutalnost, ki zdaj vlada vsepovsod.«

Omeniti je treba kanadski film režiserja Clauda Juttre KAMURASKA. Zgodba o ne-rečni ljubezni, ki se konča v zločinu, je postavljena v minulo stoletje. Bolj kot sama filmska zgodba pa je omembe vreden režiserjev koncept. Film je namreč razdelil na stališni del filmske sodobnosti in zelo dinamične retrospektive, ki so v film vpelje ne kot del spominov osrednje junakinje v odlični kreaciji Genevieve Bujoide.

Presečenec je pripravil romunski film POROKA (originalni naslov POROKA v KAMURU). Gre pravzaprav za omnibus dveh zgodb dveh režiserjev Miroa Verolusa in Dan Pitaa. Zve zgodbi sami sta posebnost, saj gre skorajda za pantomimo, kjer pa je do izraza prišlo vse filmsko znanje obeh režiserjev. Tu mislim predvsem na obvladovanje predmetne simbolike, mizanscenskega prostora in časa kot posebnega izraznega elementa. Film se nam je predstavil kot popoln rezultat filmskega realizma, toda režim, ki je vseboval vsa potrebna notranja dinamika, kar se je imenito pokazalo med gledalci. Zaradi univerzalnosti predmeta simbolike je film do skrajnosti razumljiv in hkrati zelo preprost.

Brazilski film Carlosa Dieguesa JOANA, FRANCOSKO DEKLE. Carlos Diegues je tudi v tem svojem zadnjem filmu nadaljeval čudno mešanico raznih konceptov. Po eni strani bi bil za film lahko ljubezenski

pa politični pa freudovski psihološki in še bi lahko našli kakšno oznako. Ker pa je v filmu vse to med seboj pomešano, je rezultat vprašljiv. Osebo mislim, da je treba šteti ta brazilski film kljub odlični igri Jeanne Moreau in Carlosa Kroebera med ponesrečene.

Ob filmu TERESA, TATICA moramo omeniti še drugi film italijanskega proizvajalca. Njegov avtor je Francosco Rosi, gre pa za njegov zadnji film LUCKY LUCIANO. Tudi v tem filmu je Rosi znova dokazal, da je neprekosljiv mojster svojega stila, ki bi ga najlaže označili kot fabulativen angažirano dokumentarnost. V filmu sledimo najpomembnejšim življenjskim dogodkom gangsterja velikega kalibra Luckyja Luciana. Prav zaradi navidezne dokumentarnosti ima filmska fabula v Rosijevem filmu še večjo izrazno moč. Rosi je tako kot v svojih prejšnjih filmih tudi v Lucky Luciano neizprosen pri odkrivanju človeških nepravilnosti. Pred nčemer se v svoji želji po resnici ne zaustavi pa četudi nalaga na tej poti na tako močne nasprotnike, kot sta politika, državna policija ipd.

Najmočnejša kinematografija v Teheranu je bila ameriška, saj je sodelovala kar s tremi filmi. Za vse filme SOUNDER, KONČNA HOJA (Walking Tall) in ULICE SLABEGA SLOVESA (Mean Streets) pa velja, da nabelede ne presegajo znanega v ameriški kinematografiji. Se najbolj je v filmu Martina Ritta Sounder. Priključuje se tisti že kar stitveni skupini filmov, ki se povsem posvečajo črnskemu življenju, njihovu vprašanju. V primerjavi z drugimi tovrstnimi filmi pa poskuša film Sounder najti mirno rešitev vseh tolikokrat načeti problemov.

Film Pokončna hoja je tipičen primer film, kjer so se ustvarjalci (režiser Phil Karsson) po nepotrebnem zatekli v nasilje, da bi tako čim bolj izpovedali svoje ideje. Pomisek ob tem in podobnih filmih je

preprost, nasilje kot vsebinski element je namreč v mnogih filmih povsem nepotrebno. Celo več, brez nasilja bi filmi verjetno dosegli svoj izpovedni namen, tako pa so temne ideje tolikanj prekriti in zakrite, da jih težko prepoznamo. Nekaj takega se je na primer zgodilo s filmom Pokončna hoja, ki naj bi izpovedal misel, da se je treba za pravico boriti in da tak boj lahko prinese tudi kri in smrt. Toda film je s svojo brutalnostjo in usmerjenostjo v poklon izgubil izpovedno moč. Postal je samo medij izživljanja.

Film Ulice slabega slovesa je poskušal na filmsko platno pričarati vise italijanske Amerike. Toda v svojem hotenju je ostal sam na pol poti. Napaka, če govorimo o napaki, se je zgodila že v scenariju, ki je motivno premalo razjasnjeno, detajliran in zato o problemso koncipirani filmski zgodbi skorajda ne moremo govoriti.

V nastevanju pomembnejših filmov v festivalski konkurenci ne moremo mimo dveh različnih narodnosti, ki pa se oba odlikujeta po odličnih naslovih vlogah, čeprav filmi kot celoti ne presegata povprečja. To sta ruski film MACEHA z Doronino v naslovni vlogi in angleški film OPTIMISTI S Petrom Sellersem. Oba filma odklikujejo človeška toplina, ki pa sta jo v tradicionalno filmsko podobo vnesla predvsem oba igralca.

Na festivalu je bilo prikazanih še precej filmov. Mimo treh ne moremo, ne da bi jih omenili vsaj samo z besedo. Iran kot država gostiteljica je sodelovala z dvema filmoma z MONGOLI in PREPOSTIM DOGODKOM. Preselektivni je podatek, da v Iranu na leto izdela približno 70 celovečernih igranih filmov, mi pa o tem kinematografi skoraj ničesar ne vemo.

Pravo festivalsko odkritje je bil iranski film Mongoli mladega televizijskega režiserja Parviza Kimiavija. Film je izrazilo avtorski (scenarij, režija, montaža, osrednja mo-

Lopata odkriva Stobi

Ob sotočju Crne reke in Vardarja odkopavajo čudovito prastaro mesto Stobi — Cvetoča civilizacija bo oživiljena za Makedonce dvajsetega stoletja

SKOPJE, decembra (Tanjug) — Jugoslovanski in ameriški strokovnjaki že nekaj let sodelujejo pri načrtu »Stobi«, pravzaprav pri izkopavanju tega antičnega mesta ob izlizu Crne reke v Vardar, ki so ga postavila peonska plemena pred več kot 2300 leti. Mesto nameravajo oživiti, ne le kot muzejski eksponat, temveč tudi kot kraj, kjer bodo ljudje 20. stoletja lahko obiskovali gledališke predstave v starodavnem koloseju, našli oddih v parkih in se kopali v antičnih kopališčih.

»Rimsko gledališče« bomo odprli, še preden bomo končali vsa dela, je povedal direktor Narodnega muzeja v Titovem Velusu Najdovski; tu bo tudi festival antičnih del. Strokovnjaki za floro in favno pa bodo oživila mesto tudi tako, da bodo spustili vodo po ceveh in v vodomete, ki so bili stoletja suhi, zasadijo rastlinstvo in gojili razne plemenite ptice, prav take, kot so bile nekdaj.

Ulicam in forumu bodo vdihnili življenje, ko bodo spet postavili stare kipe in antične spomenike. Oživilo bo tudi veliko krajev, namenjenih za oddih in zabavo, kar bo zlasti zanimivo za turiste, saj Stobi stojijo ob mednarodni cesti Skopje—Solun.

Delo bo dolgotrajno, to antično mesto pa je kot nalašč

za obnovitev, saj velik del Stobi leži pod plastmi peska in zemlje in je lahko prišlo do dobro ohranjenih ruševin. Odkriti del mesta so pravzaprav ostanki zgodnjega zantinskega naselja iz 4. do 6. stoletja našega štetja, globlje pa leže ostanki starejših kultur, od katerih je vsaka pustila svoj pečat.

Ko je Makedonija nehala biti samostojna država in ko je bila razdeljena na štiri administrativne oblasti, vrhovno oblast pa je imel Rim, je bil Stobi važno središče za trgovino s soljo in vojaška postojanka in križišče. Kovali so svoj denar in že zgodaj je postal municipium — mesto s svojo samoupravo — od leta 388 pa je bil središče nove pokrajine »Macedonia salutaris«.

Kršćanstvo se je tu naglo razširilo. Prav v Stobiju so odkrili najstarejša krščanska svetišča v Jugoslaviji. Tudi v bizantinskih časih je bil tu sedež nadškofov, leta 479 pa so mesto porušili in oropali. Goti, a leta 518 ga je razdeljal potres. Ko je bilo mesto na vrhuncu svojega razcveta, je stelo 30.000 prebivalcev.

Mesto je bilo lepo urejeno, imelo je vodovod in kanalizacijo, hiše pa so ogrevale s centralno kurjavo. Med spopadi med Bizantinci in Slovani je bilo mesto pogosto skupilo in jelo poplavljen. Na ruševinah so se naselili makedonski Slovani, zaradi pogostih naravnih nesreč pa so se pozneje umaknili. Zadnjič je Stobi omenjen leta 1014, ko se je bizantinski cesar Vasilij II. tu ustavil na poti v Solun.

Dolje so odkopali osrednji del mesta, zahodna vrata, več ulic, trg, pet bazilik, dve kopališči, več vodometov in zgodnjebizantinskih palač. Odkrili so tudi pokopališče s posebnim oddelkom za sežiganje, več kipov in drugih spomenikov, dvorstno mesto na obzidje in kup predmetov: nakita, orožja, posode in keramike in kovin.

Stobi so odkrili med prvo svetovno vojno, ko so nemški vojski tam kopali jarko. Pozneje so začeli z izkopavanjem, bilo pa je tudi precej napak zaradi nestrokovnega dela. Na to so opozorili tudi na tiskovni konferenci v republiškem sekretariatu za kulturo v Skopju.

Beseda pa je teka tudi o pomanjkanju denarja za nadaljnje sistematične raziskave in o nepravilni uporabi in dokumentaciji, ki je pogosto sploh niso vrstili v arhiv, tako kot se je zgodilo z dnevnikom o delih v Stobiju leta 1965, ko je ta važni dokument izginil, ne da bi kdo vedel, kam.

RAZSTAVA GOTSKE PLASTIKE — Narodna galerija v Ljubljani prireja v nedeljo, 16. decembra, ob 11. uri strokovno vodstvo po razstavi Gotske plastike na Slovenskem. Vodil bo dr. Emilijan Cevc, avtor razstavnega kataloga 160 zbranih plastik predstavlja del naše likovne dediščine, ki je bila do nedavnega javnosti skoraj neznana. V novi luči se nam tako prvič odkriva kiparska zmogljivost naše dežele ter povezanost naše srednjeveške ustvarjalnosti z zahodno in srednjeevropsko umetnostjo. Na sliki: Kaspar iz Brež — Joahim in Ana (ok. 1025, relief v lesu, Nemški rovt v Bohinju)

Izredna knjiga

Milko Matičetov je zbral in preli v knjižno slovenščino zbirko ljudskih pripovedi »Zverinice iz Rezije«

Dvojemu je bila posvečena četrtkovna tiskovna konferenca ljubljanske Mladinske knjige. Začnimo pri zadnjem.

V navzočnosti širšega kroga kulturnih delavcev smo bili priče tako rekoč izjemne Mladinske knjige je namreč skupaj z Založništvo tržaškega tiska in Inštitutom za slovensko narodopisje pri SAZU izdala »Zverinice iz Rezije«, obsežno, reprezentativno zbirko ljudske proze iz te najzahodnejše slovenske pokrajine, knjigo, ki utegne biti enako zanimiva in vznemirljiva za otroško občinstvo kot za odrasle bralce. Poleg tega, da so »Zverinice iz Rezije« seveda predvsem knjiga za mladino, je namreč pred nami prava znanstvena objava, opremljena s številnimi opombami, komentarji in pojasnili pa tudi — to je ne mara potrebno naglasiti — z italijanskim povzetkom in obsežno uvodno študijo. Knjigo je sestavil, in opremil s spremnimi besedili Milko Matičetov.

Od treh tisoč ljudskih pripovedi, kolikor jih je v Reziji ujel na magnetofonski trak, jih je v knjigo vvrstil šestdeset, preprostenih v knjižno slovenščino, a domiselno ohranjujoč duha izvirnika. Knjigo pravičje o živalih, »Zverinice iz Rezije«, je na poti na slovenski knjižni trg pospremil, poleg predstavnikov založnic, še rezjski župan Enzo Lettig, posebnice na rezjansko pravljico, ko Jelico v Borovčju, ki ima v knjigi največ besedil in ki je interpretirala eno od svojih pripovedi v izvirniku, tako, kakor jo je bil ob svojem času poslušal Milko Matičetov, igralce Boris Cavazza in »vzporedno« — po daljšem primer iz zbirke v knjižni »Zverinice«. Knjigo, ki vsekar pomeni izreden dogodek na slovenskem knjižnem trgu, je z velikim posluhom ilustrirala in opremila Anka Gošnik-Gobec, izšla pa je v zbirki »Zlata ptica«, v kateri je bilo doslej objavljenih že 80 zbir zbranih ljudskih pravičje različnih narodov.

Pred predstavitvijo »Zverinice iz Rezije«, svojevrsnega dopolnila knjižni lirčne ljudske poezije, »Rožmarin iz Rezije«, izišlim pred časom, pa je Mladinska knjiga ob izidu nekaj novih slikanic seznanila navzoče častnike z založniškimi dosežki v iztekačem se letu, urednika leposlovja za mladino (do 14 let) pri tej založbi, Niko Grafenauer in Ivan Minatti, pa sta razgrnila načrte za v prihodnje. Iz poročila povzemamo, da se je Mladinska knjiga uspešno spopadala s finančnimi težavami ter ovire, ki so bile še pred letom dni več kot naprazne, tudi že premagala. Tako je, na primer, lani izdala 64 knjig, namenjenih otrokom do 14 let, v skupni nakladi 625.000 izvodov, drugače rečeno, po tri na slabernega slovenskega osnovnošolca. Prečna naklada je za posamezno knjigo znašala več kot 9700 izvodov. Prihodnje leto bo, sprito izboljšane denarne situacije, izšlo 26 knjig več, pričakujejo pa, da se bo dvignila tudi naklada. *

A. I.

Prehlad za prehladom

Spremljevalci hladnih dni: vnetja sinusov — Običajnemu prehladu se kaj rad pridruži sinusitis — Žrtve niso le otroci, to je nadloga vseh starosti

Dnevi so vse krajši, sive megle se zadržujejo tudi do poldneva, komaj, da še kdaj posije do nas sončni žarek, ki pa nima več nobene prave toplote. Mraz in vlaga silita v dežve in do kosti. Prehlad sledi prehladu. Vse okrog nas kiha in kašlja in rohceva in nikoli dovolj. Zlasti je ta čas nevaren za naše najmlajše, pa tudi za šolarje, ki morajo že navsezgodaj v mraz in meglo. Za prehladom rado pride še vnetje obnosnih votlin.

Obnosne votline obkrožajo z vseh strani nosno votlino. Nad nosnim korenem imamo par čelnih votlin (frontalni sinus), v zgornji čeljustni par čeljustnih votlin (maksilarni sinus), vmes pa še sitki (etmoidalne celise) ter votlina v zgornji čeljusti (sfenoidalni sinus). Vnetje lahko prizade eno samo votlino, lahko vse votline ene strani (polsinusitis), ali pa celo vse sinuse (pansinusitis). Vročota akutnega vnetja so pretežno lokalni. Predvsem nevarne so vnetje infekcije v zgornjih dihalnih poteh, zlasti v nosu. Redkeje se infekcija zanese po krvi. Često obolenje spremlja kakšno drugo infekcijo, kot bolezen kot npr. gripo, ospice, škriatanko itd.

Tudi vsi procesi, ki ožijo nosno votlino, kot npr. nepravilna ukrivljenost nosnega pretna, tuji polipi in druge tumorozne mase v nosu imajo za posledico moten odtok sekreta (izločka) iz nosne votline. Sekret zastaja in predstavlja ugodno gojišče za najrazličnejše bolezniške klice. Poseben dejavnik pri nastanku vnetja je tudi alergija.

Spodnja stena maksilarne gusa je v tesni zvezi z nekaterimi zobmi, zlasti s

podočnjaki, ki često segajo v sam sinus. Če tak zob izdremo, odpremo direktno pot infekciji, še huje pa je, če nam drobce korenine zalde v sam sinus. Polet, pride pogosto do vnetij pri kopanju in potapljanju v umazani vodi. Ne smemo pa pozabiti tudi prirojene slabše odpornosti sluznice dihalnega trakta, kar se odraža v pogostih vnetjih, ki prizadenejo tudi sinuse.

Mali bolnik

Kot vedno, ločimo tudi pri tem obolenju splošne in lokalne bolezniške znake. Bolnik ima običajno povišano temperaturo, še slabo počuti in nima apetita. Tudi osnovni laboratorijski izvidi (sedimentacija, krvna slika) ne kažejo odstopanj od normalne. Stopnja prizadetosti je odvisna od napadalnosti in strupenosti klice, od konstitucije in splošne odpornosti bolnika, pa tudi od njegovega starostja. V tem ko pri odraslem prevladujejo lokalni znaki kot glavobol, gnojna sekrecija iz nosu ter težave pri dihanju, pa so pri otroku često v ospredju splošni znaki, tako da je otrok v celoti hud bolnik. Bolečina naj bi bila najmočnejša predvsem v področju prizadete sinusa, često pa izžareva tudi v zatilje. Vrat pogosto bolijo tudi zobje. Ponavadi je glavobol najmočnejši zjutraj.

Pri otroku kaže obolenje določene značilnosti. Sinusi so pri majhnem otroku leje v razvoju. Novorojenček ima v zasnovi še etmoidalni in

maksilarni sinus, sfenoidalni se razvije po 10 letu, čelni pa šele med 10. in 14. letom. Otroci s sinusitisom je često zelo prizadet, in to tem bolj, čim manjši je. Muči ga visoka vročina, je nerazpoložen,

Pri nas ni več malarije

Jugoslavija med prvimi državami, ki so premagale to bolezen

SKOPJE, 13. dec. (Tanjug) — Tukaj bo 19. decembra slovesnost ob uspešnem koncu večletne akcije za izkoreninjenje malarije v naši državi. Jugoslavija se uvršča med prve države na svetu, ki so uspešno premagale malarijo. Boj s to kužno boleznijo je trajal od leta 1959 ko smo s svetovno zdravstveno organizacijo sklenili dogovor o izkoreninjenju malarije iz podatkov za leta 1946 do 1959 je razvidno, da je bilo takrat vsako leto okrog 200 milijonov ljudi na svetu bolnih za malarijo, do začetka druge svetovne vojne pa je to bolezen imela tretjina prebivalstva na Balkanskem polotoku.

odklanja hrano, često se pridružujejo še prebavne motnje. Pogosto je vneto tudi grlo, pa tudi sapnik in bronhialno evjeje, ne tako redko pa se pridruži še pljučnica.

Otroški sinusitis često spremlja kašelj, ki nas spominja na oslovski kašelj. Glavobol se pojavi šele po 4. letu, pa še tedaj redko. Zelo pogosto je prizadet etmoidni sinus, ki daje izrazite lokalne znake z oteklino veke, ki se širi na lice in proti nosnemu kolenju.

Obolenje samo nam ponavlja ne dela posebnih diagnostičnih težav. Pri tem nam pomagajo rentgenske preiskave, v nejasnih primerih pa lahko prizadeti sinus tudi punktiramo.

Zdravila

Neozdravljeno vnetje pa je lahko tudi nevarno. Infekcija se lahko širi v okolico, prizadene cost, razširi pa se tudi do samih možgan, kar je lahko za bolnika usodno. Zato moramo bolezen čimprej in zelo energično zdraviti. Da znes imamo v antibiotikih najboljšega pomočnika, tako da bolnika le še poredkoma prizadenejo komplikacije ali kronični potek.

Za lokalno obrambo priporočamo kapljice, ki zmanjšujejo oteklino sluznice in priporočajo le boljše mase otekanju sekreta. Kapljice imajo boljši učinek od tablet s podobnim učinkom. Seveda pa lahko jemljemo ta sredstva le kratek čas. Pri hudih in trdovratnih primerih skušamo s punkcijo odstraniti čimveč gnoja, sinus lahko pri tem tudi izperemo. Pri najbolj trdovratnih primerih, zlasti če je bolezen že prešla v kroničen štadij, pa bo nemara potrebna operacija.

dr. RASTA RAKAR

Novo središče univerze

V Skopju novi prostori filozofske, ekonomske in pravne fakultete

SKOPJE, 13. dec. (Tanjug) — Sredi glavnega mesta Makedonije dokončujejo na več kot 34.000 kvadratnih metrih najodobnejši univerzitetni kompleks, kjer bodo dobili prostore filozofske, ekonomske in pravne fakultete ter rektorat univerze C. rila in Metod. Predavanja se bodo v novih prostorih začela že prihodnjega jesen. Studente bodo iz velikanske avle stopali v štiri amfiteatre dvorane, opremljene s najodobnejšimi tehničnimi sredstvi za ozvočenje in klimatizacijo. V največjem amfiteatru bo prostora za 500, v drugih pa približno za 100 študentov. Dela bodo veljala okrog 125 milijonov dinarjev.

Pomagajte štokljki!

MURSKA SOBOTA, 13. dec. — Z osnovne šole na Tišini pri Murski Soboti so nam danes sporočili, da so v Petanjkih v okolici domačini te dni večkrat opazili izstradano štokljko, ki iz koda ve kakšnega razloga ni odletela z ostalimi vrstnicami v prezimovališča na jugu Afrike. Kako je ta običajna ptica, ki ne prenaša mraza, ostala pri življenju, je vsekakor uganka, saj bo zlasti letošnja pozna jesen ostala znana po nenavadno nizkih temperaturah.

Učitelji študijske osemletke so naročili učencem naj poskušajo rešiti ptičico, ki ji zima zanesljivo ne bo prizanesla v še tako skrbno izbranem zavetišču v naravi. B. B.

Strupi nimajo meja

Mednarodni simpozij o zaščiti človekovega okolja v Varšavi — Kemična industrija zastupljalka človeškega rodu — Referati za zaprtimi vrati ...

VARSAVA, decembra — Kemična zdravila, hrani, oblači, a tudi ubija! Poleg vse blaginje, ki jo je kemična industrija prinesla človeškemu rodu, mu od nje tudi vsepovsod grozi nevarnost. V naravi se materija spreminja po določenih zakonih, ki ne omajajo njenega biološkega in drugega ravnotežja.

Človek se še vedno vede primitivno, in če bodo posebej pripomnili, da je to njihovo mnenje, ne pa mnenje simpozija. Simpozij bo namreč predlagal ukrepe za dobo tehnologijo v kemični industriji, ki bo upoštevala varstvo človekovega okolja, način umetvanja kemičnih odpadkov ali njihovega spreminjanja v neškodljive snovi — ker vsaj za zdaj ni

meznimi avtorji, če bodo v to privolili in če bodo posebej pripomnili, da je to njihovo mnenje, ne pa mnenje simpozija. Simpozij bo namreč predlagal ukrepe za dobo tehnologijo v kemični industriji, ki bo upoštevala varstvo človekovega okolja, način umetvanja kemičnih odpadkov ali njihovega spreminjanja v neškodljive snovi — ker vsaj za zdaj ni

so nič manj nevarne od atomskega sevanja. Rekli so jim tudi, da se v tem strinjata Vzhod in Zahod, saj strupeni kemični plini in proizvodi »ne poznajo meja, blokove in podobnih delitev v sodobnem svetu. To je vse, kar jim je bilo uradno rečeno.

Kemikalije v materinem mleku

Neuradno pa se je izvedelo, da bi gospodarstvo številnih držav — če bi ustavili, čeprav le delno, kemično proizvodnjo s strupenimi učinkili — to lahko povsem paraliziralo. Ljudje morajo pač plačati ceno za kemijsko kmetijstvo, potrebnih dobrin, zdravil — pa čeprav bi to, košči nosile črna jarka, kot se je nek karikaturni duhovito posmehnil strahu ljudi pred zastrupljanjem zraka, vode in zemlje. Pravijo, da ljudje ne morejo ostati brez sintetičnega tekstila kot enega najbolj množičnih kemičnih proizvodov sodobnega sveta, pa četudi je pred tremi leti v alpskem mestecu Saint-Laurent du Pont po nesreči s cigaretami zažgana sintetična bluza zažetila dekoracijo dvorane. Evropski je znan: 143 mrtvih izločkov!

Kemikalije se kopičijo na dnu rek, morij, oceanov razni pesticidi postajajo sestavni del naše hrane, čeprav so namenjeni zastrupljanju škodljivih insektov. Bolj zdravo je mleko iz steklenice kakor iz plastične vrčke. Tako škodljive kemikalije prodirajo tudi že v materino mleko.

Zbrani izvedenci v Varšavi se zavedajo teh in podobnih posledic človeške radovednosti.

Koruza tolče rekorde

Letošnji pridelek za 2 odst. večji od rekordnega v letu 1966

BEOGRAD, 12. dec. (Tanjug) — Po najnovejših podatkih zveznega statističnega zavoda je bil letošnji pridelek koruze v Jugoslaviji rekorden. Čeprav ta podatek temelji na tako imenovanih predhodnih statističnih ocenah, pa lahko z zanesljivo računamo, da smo letos v Jugoslaviji pridelali 8,1 milijona ton koruze. Letošnji pridelek je približno za 2 % večji kot leta 1966, ko smo v Jugoslaviji imeli prav tako največji pridelek koruze.

Kaj torej? Je kopenska plovina pot od Ormega morja do Jadrana res ena sama velika fantazija?

Precej strokovnjakov je na ljubljanskem posvetu poudarilo, da je treba promet obravnati kompleksno, ovrednotiti pravilno vse prometne tehnike in jih tako razviti, da se dopolnjujejo v skladnem, enovitem sistemu. Poudarili pa so tudi, da je na plovnost po rekah in prekopih treba gledati resno in da lahko z etapnimi rešitvami pridemo do končnega cilja.

Slej ko prej je jasno, da se najtrši oreh pa je plovnost ob Donavi do Soče začno šele pri Vrmlki, kjer bi morali usposobiti zelo dolg predor-prekop. Precej manjše zemeljske in s tem tudi finančne ovire pa so na odseku Zagreb — Zidani most — Ljubljana, čeprav je tudi na Savi med Litijo in Zidanim mostom nekaj dovolj trdnih orehov. Vendar pa bi lahko v prvi etapi — če bi seveda zelo tehtne študije pokazale upravičenost takšne poti v prihodnosti in če bi tudi dobili ugodna mednarodna posojila — zagotovili vsaj plovnost po Savi do Ljubljane. Nekateri strokovnjaki zatrjujejo, da bi to varno pristanišče v Mostah, kam, kjer je sotočje Save in Ljubljanice, lahko razmerno hitro doseglo okrog dva milijona ton

prometa na leto, otrej približno toliko, kolikor ga danes ustvarja kopenska loka. Kako pa potem iz Ljubljane naprej po Ljubljani, po poti Argonavtov pa bo seveda pokazala precej oddaljena prihodnost. Najbrž bi bilo treba kolikor bolj amortizirati vsaj prvo etapo, potem pa bi videli, ali se upravičeno nadaljnje investicije. Bržkone v skladnem razvitem prometu in ob uporabi sodobnih dosežkov (kontejnerji, prevozi, paletni sistemi itd.) prevozarstva v ljubljanski lukn ne bi bil prevelik problem.

Verjetno ni pravih, če govorimo o čisti fantaziji, ne moremo pa tudi govoriti o plovnosti ob Donavi do Jadrana kot o nečem, »kar zagotovo bo in mora biti«. Najbrž tudi v strokovnih krogih ni upravičeno pretirano »prisegati« samo na to ali ono prometno tehniko, kajti tudi vodne plovne poti imajo svoje dobre in slabe strani. Tako je na primer precej kratkim zruženjem nemških dvoplovnicevalcev ugotovilo, da bi na nekaterih odsekih evropske vodne poti Ren — Majna — Donava bilo zaradi konfiguracije terena bolj ekonomično usposobiti širitirno električno železnico, ki bi imela enako zmogljivost kot odredna pot, stroški pa bi bili na železnici manjši.

Potrebno so nam torej res tehtne študije, predvsem zelo kompleksne, ki upoštevajo vse prometne tehnike in vse blagovne tokove v prihodnosti. Seveda ne bomo imeli nobene koristi od takšnih študij, ki bi samo ponovile nekatere že bolj ali manj znane stvari. Za takšne študije je škoda tudi enega samega starega milijona. Verjetno si bomo morali sprito pomanjkanja domačih kadrov pomagati s tujimi strokovnjaki, ki promet kot celoto res dobro poznajo. In če se bodo ob tem naši ljudje marsičesa naučili, bo tudi denar, naložen v nadaljnje raziskave »Argonavtske poti«, kar dobro naložen.

IGOR PRESERN

Fantazija — ali kaj več?

Bodo nekoč res plule ladje po Donavi, Savi in Ljubljani do Tržaškega zaliva?

»Ha, ha, plovnost po Ljubljani! Ze spet pogrevajo tisto pravljico o pravljici.« Nič novega! To s že počeli Argonavti s svojim poveljnikom Jazonom, ko so šli iskati zlat ovejče runo... »Samo kdo bo tem našim sodobnim Argonavtom dal tiste milijarde dolarjev, da se bodo lahko šli pomorsčake na Ljubljani?« Tako in podobno sta dva ljubljanska stanovska kolega, pol za šalo in pol za res, komentirala nedavno mednarodno posvetovanje o kopenski plovnosti in blagovnih tokovih med Podonavjem in Zgornjim Jadrantom.

Ideja o plovnosti poti po Savi mimo Zagreba, Zidanega mosta, Ljubljane in naprej po Ljubljani vse tja do izliza Soče v Tržaški zaliv turizma (Montalcena) res ni nova. Seveda pri tem ne mislimo na legendarne grške junake ki so svojo barbo potiskali naprej na valjih, marveč na tiste prometne strokovnjake, ki se ukvarjajo zlasti z najstarejšo prometno vejo — plovnostjo. Že nekdajkrat smo v zadnjih letih slišali za idejo, da bi naredili Savo in Ljubljanico plovnost in potem še usposobili plovnost po prav do Soče.

Toda — kaj je pravzaprav na tej ideji? Je to le zgolj fantazija, utopija, ki morda tudi čez pol stoletja ne bo uresničljiva? Na mednarodnem posvetu v Ljubljani od 22. do 24. novembra se je zbralo več kot sto prometnih strokovnjakov zlasti za plovnost po rekah in prekopih. Prišli so iz ZR Nemčije, Francije, Italije, Švice, Avstrije, Madžarske, ČSSR, SZ in Poljske, da domači sploh ne omenjamo. In našli so kar precej dejstev, ki govorijo v prid

plovnosti poti od Ormega morja do Jadrana. »En krog lahko v plovnem kanalu vleče tudi do 30 ton tovora namesto pol do ene tone na cesti«, je na janskem posvetu v Parizu o rečnih transportih v deželah EGS nekoliko vzneseno vzkliznil g. Pierre Plimili, predsednik konzorcijske plovbe po Renu. S tem je hotel plastično povedati, kako poceni je prevoz po rekah. In na to struno je brenkal še marsikdo tudi v Ljubljani.

Dr. Heinrich Wanner, predsednik švicarske zveze za rečno plovnost v Baslu, je med drugim poudaril z zanimivim podatkom: za prevoz ene tone tovora potrebuje ladja na reki le 0,25 KM, železnica že 2, tovornjak pa celo 7 KM. Torej je plovnost po rekah zelo poceni, poraba energije je tako majhna kot pri nobeni drugi prometni tehniki. In če nam že danes neprijetno zagomazajo na hrbtno, ko slišimo za natrto in energetsko krizo, bomo to neizprosno dejstvo morali še toliko bolj upoštevati v prihodnosti. Reč na plovnost ima torej bodočnost, bi lahko rekli.

Toda tuji strokovnjaki so nanizali še obilo drugih prednosti. Za vodno pot ni potrebno razlašati površin, onesnaževanje okolja je malenkostno. Tudi hrupa skoraj ni na plovnih rekah, kajti rečne ladje imajo dizelske motorje z razmeroma majhno močjo (30 do 40 KM). Medtem ko so ceste večkrat prave sklavnice, je na vodnih poteh malo nesreč.

V zadnjih letih je bilo nekdajkrat slišati, da se naši sosedje Italijani resno pripravljajo na razne ideje o plovi po rekah in da nas tudi spodbujajo, češ začnite neko-liko rešnje s študijami o umestnosti kopenske plovne poti med Podonavjem in Zgornjim Jadrantom. Toda za to vemo so verjetno še nekateri drugi vzgibi. Seveda ni dvoma, da se italijansko gospodarstvo že dolgo let — in to uspešno — ozira proti Vzhodu in da nadaljnje perspektive obetajo veliko večje blagovne tokove med Zahodom in Vzhodom, kot jih imamo danes. Vendar pa je treba vedeti, da se tudi Italija ravno ne valja v milijardah dolarjev, s katerimi ne bi vedela, kaj početi. Tako so bile pred leti za razne projekte v proračunih lepe vsote, ki jih pa zdaj ni več. Očitno bi naši sosedje ob mednarodni finančni pomoči, brez katere sploh ni moglo niti misliti na usposabljanje vodne plovne poti po Savi in naprej do Jadrana, lahko posredno oživili in rehabilitirali nekatere svoje zamisli.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da ima Italija izrazito enostransko razvit prometni sistem, saj gre po njenih cestah približno 75 do 80 odst. vsega blagovnega prometa, vtem ko se v drugih razvitih evropskih deželah ta odstotek giblje med 20 in 40. Ta enostranska razvitost je ob energetski krizi, ki se je že oglasila, najresnejše opozorilo, da je treba prometne tokove bolj skladno razvijati in jih med seboj dopolnjevati.

No, strokovnjaki, zlasti tuji, so našli nič koliko pomembnih prednosti, ki jih da je rečna plovnost. Ob vsem, kar smo že omenili, so tudi poudarili, da lahko ob plovnih sistemih vzporedno rešujemo še precej drugih vprašanj, kot je na primer obramba s pitno vodo, gradnja elektroenergetskih objektov in podobno.

Toda naj hvalnice in slavospevi zvene še tako lepo in prepičljivo, naj še tako govorimo o neverjetnem vzponu moderne tehnike, o tem, da veliki načrti dorozirajo šele v pol stoletja ali celo v stoletju, je vendarle treba ohraniti trezno glavo in stopiti na trdna tla stvarnosti. Tudi ugledni tuji strokovnjaki so nanizali precej takšnih »zaviralnih« dejstev.

Prvo je voda. Kje dobiti dovolj vode za plovnost po kraških tleh, ko vemo, da je tam včasih premalo vode celo za pitje. Druga zadeva je blizu 28 km dolg predor-prekop, ki bi se začel na Ljubljani blizu Vrmlike in bi bil speljan pod zemljo do reke Vipave. Eden izmed referentov je napisal, da bi bil to trikrat daljši podzemski prekop od dolje največjega podobnega objekta v Evropi (blizu Marsella).

Financiranje te grandiozne ideje je torej nekakšen bav-bav ali vsaj velika neznanka. O tem, kaj bi stala že danes takšna plovnost poti po Savi, Ljubljani in naprej do Soče sploh nismo slišali točnih števil, takole neuradno šušljajo o dobrih 150 milijonih dolarjev, verjetno pa še več. Seve-

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 15. DECEMBRA 1973

NOGOMET

MLADINCI

14.45 v Krizu
CGS — Primorje

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

21.15 v Trstu, stadion "1. maj"
Bor — Libertas Brescia

MOŠKA C LIGA

21.15 v Montecchio Maggiore
ACLI Montecchio — Kras

MLADINCI

20.00 v Dolini
Breg — Libertas Rocol B

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA

16.00 v Vilešah
Villesse — Kontovel

MLADINCI

18.30 v Nabrežini
Polet — Tigers

JUTRI

NEDELJA, 16. DECEMBRA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Štandrežu
Juventina — Edera

14.30 v Trstu, Ul. Flavija
Libertas TS — Breg

14.30 v Bazovici
Zarja — Primorje

14.30 v Krizu
Vesna — Muggesana

3. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku
Libertas Prosek — Primorec

14.30 v Padrižah
Sampvito — Olimpija Gabrovce

9.45 v Trstu, stadion "1. maj"
Union — Bar Veneto

MLADINCI

11.00 v Nabrežini
Libertas Sv. Marko — Breg

11.15 v Padrižah
Gaja — Libertas Sv. Sergij

NARAŠČAJNIKI

8.30 v Trstu, stadion "1. maj"
CGS — Union

11.30 v Trstu, Sv. Sergij
Cremcaffè — Breg

KOŠARKA

NARAŠČAJNIKI

8.15 v Trstu, Ul. Monte Cengio
CGS — Bor

14.00 v Trstu, Ul. della Valle
Inter 1904 — Kontovel

ODBOJKA

MLADINCI

10.30 v Trstu, Elizejske poljane
Inter — Bor

PLANINSTVO

8. JESENSKI SPREHOD

10.00 na Opčinah, pri Obelisku
Prireja SPD Trst

10.00 na Proseku, na Kržadi
Prireja SPD Trst

Danes se na Kontovelu poročila Norči Zavavilav in Edi Vodopivec.

SD Kontovel želi novoporočencema, da bi bila srečna v zakonu in bi se naprej ostala delavna ter uspešna športnica.

POLET DREVI ZAKLJUČI SVOJO ŠPORTNO SEZONO

Ob tej priliki bodo razdelili tekmovalcem nagrade, ki so jih osvojili na 13. SŠI - Prisoten bo tudi prof. M. Pavlovič iz Ljubljane

Z družabno prireditvijo bo Polet drevi zaključil svojo letošnjo športno sezono. Ob tej priložnosti bodo razdelili medalje, ki so jih Poletovi tekmovalci osvojili na letošnjih 13. slovenskih športnih igrah in pa seveda pokale za zmagovalca moštva v raznih panogah.

«Polet» je za letošnje SŠI prijavil nad 150 mladih in starejših tekmovalcev. Čeprav se niso vsi udeležili tekmovalni, je vendarle zasedel 2. mesto (med skupnim številom 31 nastopajočih društev s Tržaškega in Goriskega). V moštvenih tekmovalnih je osvojil 7 pokalov za prva mesta, poleg tega pa so Poletovi tekmovalci dobili še 33 zlatih, 21 srebrnih in 10 bronastih medalj. Nekoliko slabše so se poletovci odrezali v atletiki, kjer so osvojili le eno zlato, 5 srebrnih in 2 bronaste medalje. Pravijo pa, da je temu botrovalo slabo vreme in bodo prihodnje leto, «ko bo šlo zares», skušali nadoknaditi letos izgubljene točke.

Omeniti moramo tudi, da je Polet ob samem začetku letošnjih 13. slovenskih športnih iger priredil nočni spominski tek z Opčin v Bazovici, ki se ga je udeležilo 10 ekip z 200 tekmovalci in na katerem je zmagovala prav Poletova ekipa. Štaten tek je naletel na izredno zanimanje, zlasti prebivalcev vasi, skozi katere je tekla proga, tako da bi ga kazalo ponoviti vsako leto.

Nagrajevanje bo torej noč, in sicer z začetkom ob 20. uri v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Odbor SD Polet je za to priložnost povabil v svojo sredo priznanega strokovnjaka in profesorja na visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani Milutina Pavloviča, ki bo tekmovalcem in njihovim staršem povedal nekaj besed.

«Polet» vabi vso opsko mladino, starše in prijatelje mladine sploh, da se v kar največjem številu udeležijo nočnega družabnega večera. E. B.

NOGOMET

V D LIGI

Danes popoldne na Rojcah Pro Gorizia-Mestrina

Danes ob 14.30 bo na nogometnem igrišču na Rojcah zelo važna tekma D lige. Srečati se bosta namreč Pro Gorizia in Mestrina. Gorijani zaostajajo za tri točke za Mestrino, ki je s Trevisom na vrhu lestvice.

ROKOMET

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Jugoslavija v finalu proti ekipi Romunije

Na svetovnem ženskem rokometnem prvenstvu v Jugoslaviji bodo odigrali naslednja finalna srečanja:

1. mesto Jugoslavija — Romunija
2. mesto SZ — Madžarska
3. mesto Poljska — ČSSR in
7. mesto Danska — Norveška

TENIS

POKAL ŠVEDSKEGA KRALJA

Pred Italijo le še Švedska

HANNOVER, 14. — Italija se je, kot je v tekmi z Zah. Nemčijo povedla z 2:0, uvrstila v finale mednarodnega teniškega tekmovalca za pokal švedskega kralja.

Italijani se bodo jutri v finalu srečali s Švedo, ki so v svojem polfinalu izločili Špance, dosežanje zmagovalce te trofeje.

CELJE, 14. — V nedeljo bo v Celju atletsko tekmovalstvo v krosu na 4.000 metrov dolgi progi. To bo prvo izmed treh podobnih tekmoval, ki naj bi služila celjskemu pred-

stavniku Petru Svetu kot priprava za «Polnočni tek» v Sao Paulu v Braziliji. To tekmovalstvo se odvija vsako leto na Silvestrovo

19. T. M. V ATENAH Tekma SFRJ-Grija brez TV prenosa

Vodstvo jugoslovanske televizije je sporočilo, da mednarodne kvalifikacijske nogometne tekme za SP 1974 med Grijo in Jugoslavijo, ki bo v sredo, 19. t.m. v Atenah, iz tehničnih vzrokov ne bodo prenašali po TV.

KOŠARKA

V PROMOCIJSKI LIGI

Kontovel v Vilešah Ekipa Bora počiva

Kontovel ima v tej tekmi priložnost osvojiti prve točke v letošnjem prvenstvu

Promocijsko prvenstvo

Medtem ko bo tokrat Bor počival, bodo Kontovelci gostovali v Vilešah, kjer bodo igrali proti domači ekipi, ki je še vedno brez točk. Za Kontovel bo torej danes velika priložnost, da si pribori prvi par točk. Kot je znano, je Bor že premagal Villesse z desetimi točkami razlike (88:76). V dosedanjih prijateljskih treningih tekam pa je bil Kontovel močnejši od Bora. Če upoštevamo ti dejstva, bi morali Kontovelci le iztržiti točki na današnjem gostovanju. Sicer pa moramo upoštevati, da bodo Villesse igrali na domačem igrišču, kar je seveda lepa prednost.

Kontovel bo nastopil s postavo: Starc, Adrijan in Danijel Zavavilav, Kafo, Kralj, Lisjak, Boris Daneu.

Mladinci

Poletovci bodo po težki tekmi z Italijdom ponovno igrali doma. Tudi bodo igrali z nasprotnika gorško moštvo Tigers, ki ima v lestvici štiri točke. Če bodo opskovali košarkarji zaigrali tako sproščeno in odlično kot proti Italijdom, imajo realne možnosti, da si priborijo še dve točki v tem prvenstvu in se tako pomaknejo proti sredini lestvice.

Polet bo igral s postavo: Adrijan in Edi Sodič, Gantar, Kraus, Guštin, Tavcar, Škerlavaj, Daneu, Starc in Dolenc.

Naraščajniki

Jutri bo start drugega dela naraščajniškega prvenstva. Obe naši peterki bosta igrali v gosteh. Bor bo v telovadnici v Ulici Monte Cengio igral proti ekipi Centro Giovanile Studenti, ki je v soboto izgubila proti Kontovelu. Za mlado Borovo peterko bo to priložnost, da se delno odolži za visok poraz proti Riceratorijem. Kljub temu, da so ostali naši košarkarji v prvem delu prvenstva prazni karji, pa je že za del pokazal, da je bila izbrana pot Bora upravičena:

OBVESTILA

SD Polet vabi vse svoje športnike, njihove starše in prijatelje mladine sploh, da se udeležijo slavnostnega nagrajevanja ob zaključku letošnjih slovenskih športnih iger v zamejstvu.

Podelitev medalj in pokalov bo danes, v soboto, 15. t.m. ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

SMUČANJE

ZELL AM SEE, 14. — Zaradi snežnega neurja danes niso mogli opraviti «no stop» voženj v moškem smuku za svetovni pokal, ki bi moral biti na sporedu jutri.

ŠPORTNO združenje Dom iz Gorice obvešča, da so se pričeli treninzi moške odbojke. Treninzi so dvakrat tedensko v telovadnici ITI (Ul. Pucini, 60) in to ob ponedeljkih in četrkih od 18.30 do 20.30.

SPDT priredi v nedeljo, 16. t.m. 8. JESENSKI SPREHOD. Zbirališče bo pri Obelisku ob 10. uri. Od tod bodo udeleženci krenili po Napoleonski cesti na Prosek.

Za prosekse in kontovelce otroke bo zbirališče ob 10. uri na Kržadi, od koder bodo krenili po Napoleonski cesti do openskega Obeliska.

SPDT obvešča, da se SMUČARSKI TEČAJ prenese na nedeljo, 11. januarja 1974.

TELOVALSTVO

Bologna - Torino	1	
Florentina - Inter	1	X 2
Foggia - Genoa	1	X
Juventus - Cesena	1	X
LR Vicenza - Roma	1	X
Lazio - Napoli	1	X 2
Milan - Verona	1	
Sampdoria - Cagliari	1	X
Ascoli - Catania	1	
Avellino - Como	X	
Reggina - Palermo	1	X
Taranto - Novara	X	1
Ternana - Brescia	X	

bila ena sama njegova besedica, pa so dobili potni list tudi najbolj znani sicilijansko - ameriški gangsterji, na primer Carullo. O tem je možno marsikaj zvedeti iz dokumentov v arhivih zunanjega ministrstva.

O Franku Coppoli je bil med njegovim bivanjem v Italiji zelo pogosto tudi govor na straneh italijanskega in ameriškega tiska. Na primer:

Na nekem pomolu v pristanišču New Yorka so našli truplo ubitega človeka. V njegovem žepu je FBI našla pismo, iz katerega so lahko sklepali, da kuhar na neki čezoceanski ladji prevaža mamila iz Palermo v New York in da ima zvezo s Coppolo.

Nekaj kasneje je tisk pisal o obisku, ki ga je imel pri Coppoli v Italiji Charles Binaggio, kralj podzemlja v Kansas Cityju. Ko se je teden dni kasneje vrnil v Ameriko, je bil ubit na skrivnostnem načinu.

Drugi po rangi, Frank Garofalo, je živel v Ameriki od leta 1902 do 1955. Od takrat je bil «velik gospod» v palači v Palmu, imel pa je tudi sijajno vilo v Castellmare di Golfo. V newyorškem podzemlju so mu rekli Frank Carroll in je bil dobro znan policiji FBI, pri kateri je imel bogato izpolnjeno kartoteko. Vrnili so ga v domovino kot nezakonskega. Z njim se je ukvarjala tudi ameriška senatna komisija za gangsterstvo in tihotapstvo mamil. V stenografskem zapisniku omenjene komisije je na straneh 312 in 313 shema organizacije, med prvaki pa figurira tudi Garofalo. V organizaciji Cosa nostra je Garofalo pripadal «rodinji» pod vodstvom velikega gangsterja Josepha Bonanna, imenovanega «Joe Bananas», ki je spomladi 1965. leta brez sledu izgubil in o tem pa bomo še posebej govorili. Bonanno je imel tri svetovalce: Carmina Galanteja, imenovanega Lillo the Cigar, Josepha Notara, imenovanega Little Joe in Franka Garofala, imenovanega Frank Carroll. Omenjena senatna komisija je imputirala Garofalu 15 zločinov — od umorov do ugrabitev in izsiljevanja, toda, kdo ve

Slovenski nogometni derbi v 2. AL so vedno zelo borbeni. Tak je bil tudi derbi med Bregom in Vesno, kjer vidimo napet trenutek pred vrati enajsterice Krizanov

ODBOJKA

DREVI NA IGRIŠČIH ŽENSKA B IN MOŠKA C LIGE

Nevarni Vignoni gost borovk Kras razpoložen optimistično

Obe ekipi sta se dobro pripravili na drevisnja nastopa

Prvi del prvenstva pri članicah odbojkarke B lige se nagiba h koncu. Bor čakata v poslednjih dveh nastopih tega dela še dve izredno težki tekmi. Drevi jim namreč priha v goste Libertas iz Brescie, ki je trenutno skupaj z Vignonijem iz Gologena na vrhu lestvice in je v preteklem prvenstvu dvakrat spril Tržačanke na kolena. Prav prvi poraz v preteklem prvenstvu je spril «plave» iz tira in je bil v nadaljevanju prvenstva nemara usoden.

Tudi ta šesterka igra v letošnjem prvenstvu v nekoliko spremenjeni in ne več tako udarni postavi. Še v največji meri se pozna odsotnost visoke tokačice Agostinjeve, ki je bila na mreži nezadržna. V dose-

njih nastopih je Libertas slavil pet zmag in sicer z Juniorjem, OMA, Vignonijem (celo v gosteh) in z Marzottom. Izkupiček je prepuštil samo v drugem zavrtljaju novincu Birantei v Comu.

Nekoliko drugačno prvenstveno pot so imele borovke, ki so slavile samo dve zmagi z Brianco v prvem nastopu in preteklo soboto (vedno doma) z AGI iz Gorice. Poleg tega pa so utrpeli tri zaporedne poraze: v gosteh z OMA, doma z Vignonijem in nekoliko nepričakovano v Valdagnu s slabim Marzottom.

Zadnji domači nastop daje upati, da je Bor končno le sposoben zaigrati na isti ravni od samega začetka pa do poslednjega sodnikovega žvižga. Če bo tudi drevi tako, bo

odbojkaricam iz Brescie resnično trda predla. Osvojitev tretjega mesta bi pomenila pomaknitev Bora nekoliko višje na lestvici, to je na mesto, ki mu v resnici pripada, glede na letošnjo nekoliko slabšo konkurenco. Poleg tega pa bi se do močnejši oddolžile za dva lanska poraza.

Glede na objektivne težave (ker je v polnem teku tudi prvenstvo mladink), so se borovke za ta nastop razmeroma dobro pripravile. Ker bodo stopile na igrišče v najmočnejši postavi je zmeril optimizem utemeljen.

G. F.

V šestem kolu prvega dela prvenstva moške odbojkarke C lige ima danes šesterka Krasa pred sebi nekaj zaporednih gostovanj, ki je obenem že četrti letošnji nastop na tujem. Drevisnji nastop v kraju Montecchio Maggiore pri Vicenzi je zadnji člen prve faze prvenstva, ki je bilo res polno težav. Že od prihodnje sobote dalje pa ima Kras celo vrsto domačih nastopov.

Drevi ima Kras precej možnosti, da izboljša pomembno zmago, ki bi morala odločilno vplivati na nadaljnji razplet dogodkov na spodnjem delu prvenstvene lestvice. Čeprav bi ne bilo na mestu podcenjevanje domačinov, ni ekipa Montecchia letos še zmagala in ima (brez točk) zadnje mesto na lestvici. Domačini bi bili v primeru ponovnega poraza že predčasno obsojeni na izpad, medtem ko bi Kras v primeru zmage-svobodnega zadihal. Zato predvidevamo, da bo drevi zmagovala tisto moštvo, ki bo ohranilo mirnejše živce.

Čeprav ne vlada med krasovci prevelik optimizem, pa so trdno odločeni, da čimprej priborijo drugo tisto mesto na točkovni razpredelnici, ki mu pritiče. Tudi tokrat se bo Kras okoristil s podporo svojih navijačev, ki se bodo udeležili priličnega avtobusnega izleta. Odhod avtobusa iz Zgonika je predviden za 15.30.

Tekma ACLI Montecchio — Kras bo drevi ob 21.15 v Montecchio M. v telovadnici v via degli Alberi.

—bs—

TOTIP	
1. — prvi	1 X
2. — drugi	X 1
3. — prvi	2 1
4. — drugi	1 2
5. — prvi	2 2 1
6. — drugi	X 1 2

Olimpija bo igrala proti Sampvitu. Ker je po zadnjih neuspelih moral v taboru Olimpije precej nizka, bi se že ena točka-dobro prilegla.

Union pa bo sprejel v goste ekipo Bar Veneta, ki je prav v nedeljo dohitela Podlonejce, ki sedaj upajo, da bodo pustili predstavnike Bar Veneta za seboj.

B. R.

Tudi v 3. AL so srečanja med domačimi moštvi čisto ostra in igralci so pogostoma znajdejo tudi na tleh (Primorec — Union)

5. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

3. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

V nedeljo so odigrali osmo kolo v katerem smo zabeležili uspešno

6. AMATERSKA LIGA

SPECTATOR:

MAFIJA VČERAJ in DANES

Kovček je po tem človeku poslal v Ameriko «neki Frank Coppola». Vložena je bila predpisana obtožnica proti Coppoli, toda nič se ni zgodilo. Delovale so politične zveze in koristi: Coppola je delal velike uslugе nekim uglednim politikom vladne stranke, še posebej med volitvami. Komunistični senator Li Causi je govoril o tem v senatu in navajal pismo, ki ga je bil Coppoli poslal nekdo izmed uglednih italijanskih politikov, v katerem se mu je zahvaljeval «za čudovito darilo», ki ga je bil prejel od njega. V drugem pismu je ista osebnost prosila Coppola, naj zagotovi zmago na volitvah nekemu skupnemu prijatelju, kandidatu stranke.

V svoji knjigi o mafiji pod naslovom «V Montelepre so postavili neki krlež piše Franco Grasso o Coppoli: «Don Ciccio, kot mu ljubkujejo pravijo njegovi politični zaščitniki in varovanci iz vladne stranke, je skozi vsa ta leta predstavljal za mednarodno tihotapljenje mamil najzanesljivejši oporišče. To je vedel tudi Lucky Luciano, ki je bil, dokler je bil živ, v najbližjih prijateljskih in poslovnih zvezah z njim. Druga «lepa imena», zelo znana v ameriškem podzemlju kot Joe Pici, Nino Sorci, bratje Mancuso in druga, so gravitirala proti vili Franka Coppole v Anziu. Njegova moč je bila tolikšna, da mu je bilo vse mogoče in dovoljeno. Pripisovali so mu celo zamenjavo karabinjerskih brigadirjev in dovolj je

kolikerkoli že, dokazov ni bilo. Frank Garofalo pa je imel šest svojih adjutantov. V poročilu senatne komisije je organizacija Josepha Bonanna, še posebej pa Franka Garofala prikazana tudi grafično, poleg fotografij slehernega gangsterja in adjutantov pa so vnešeni tudi temeljni biografski podatki. Seveda je vse to v sklopu mafije ali Cosa nostra.

Garofalo je imel v številnih letih svojega aktivnega delovanja v podzemlju neki malec težji trenutek 1943. leta, ko je bil obtožen, da je naročil umor Carla Tresca, italijanskega anarhista v Ameriki, ki je izdal list «Il Martello», v katerem je pisal tudi o mafiji, še posebej o skupini Maresse, kakor se je v tistem času nazivala skupina, kateri je bil pripadatelj tudi Garofalo. Toda tudi ob tej priložnosti ni bilo dokazov, čeprav so Garofala že spravili v širpice.

Zanimivo je, da je bil Frank Garofalo v tistem času ljubimec Dolores Faconti, pravnice, ki je bila namestnica državnega tožila pri federalnem sodišču v New Yorku.

Bil je tipičen sicilijanski lepoteč, kar je mogoče slutiti tudi iz njegovega sedanjega videza. Zdaj je star 74 let, toda «dobro se drži» in pušča vtis kakega boljše odvetnika ali zdravnika v pokojju. Nosi očala z zlatimi okvirji.

Odkar je v Italiji, ni imel nobenih težav s policijo. Zdelo se je, da mirno in udobno živi od rente, oziroma od «prihrankov», ki jih je bil prinesel iz Amerike, ko se je vrnil iz

TISKOVNA KONFERENCA PREDSEDNIKA CONFINDUSTRIE

Izrazit protislovni razvoj italijanskega gospodarstva

Ugoden razvoj proizvodnih dejavnosti ob krčenju izvoza in povečanju uvoza - Hudo obdobje inflacije

RIM, 14. — Predsednik Confindustrie inž. Renato Lombardi je na tiskovni konferenci, ki jo združuje prireja konec vsakega leta, podal nekaj izjav, ki so posebno zanimive zaradi sedanjih gospodarske konjunkturi v Italiji ter sploh na svetu.

V svojem intervjuju je predsednik Confindustrie poudaril predvsem da je sedanja kriza, ki jo povzroča pomanjkanje energetskih sredstev ter ukrepi varčevanja, ki so bili sprejeti v zadnjem času, poslabšali splošno stanje, ki je bilo že itak težavno na področju cen, plačilne bilance, šibkosti lire, povečanja javnih izdatkov ter sindikalnih zahtevkov. Po mnenju predstavnika Confindustrie bi te neugodne okoliščine, če bi še nadalje trajal pritisk za zvišanje proizvodnih stroškov ter porast popraševanja po kreditih, utegnili povzročiti zastoj pri proizvodnji ter s tem v zvezi tudi znižanje narodnega dohodka.

V nadaljevanju intervjuja je inž. Lombardi zahteval, naj se vlada v najkrajšem času odpravi upravnim ukrepom za kontroliranje cen, ker se že sedaj dogaja, da zaradi teh ukrepov začenjajo zginjati s trga nekateri proizvodi.

Sicer pa je predstavnik Confindustrie osvetlil protislovni proces, ki je bil značilen za letošnje proizvodno dejavnost v Italiji. Z izjemo prvih treh mesecev, se je proizvodna dejavnost v nadaljnjem polletju zelo okrepila. Tako so zabeležili razširitev notranjega povpraševanja po potrošnih dobrinah ter tudi po reprodukcijskih sredstvih. Proizvodnja je zadostila tem zahtevam. Samo na nekaterih področjih je prišlo do nadaljnjega pritiska v smislu inflacije ter poslabšanja plačilne bilance.

Italijansko gospodarstvo nudi torej v letošnjem letu protislovno sliko: na eni strani poslabšanje položaja na področju izvoza (s tem

v zvezi je slabitev položaja lire na mednarodnem trgu), toda na drugi strani pa je italijanska industrija dosegla pomembne uspehe. V mnogih primerih so zaradi najrazličnejših vzrokov posodobili industrijske naprave (stroje, proizvodne procese itd.). Vse to je zahtevalo precejšnje napore. Ti so postali še občutnejši zaradi večje zavzetosti podjetij v boju proti onesnaženju okolja.

Spriču tega je bilo za gospodarski razvoj v Italiji v zadnjem obdobju značilno dejstvo, da se je stanje v notranjosti države v določeni meri zboljšalo, ali pa je vsaj ostalo na isti ravni kot prej. Absolutno pa se je poslabšalo na mednarodnem tržnišču. V tej zvezi je inž. Lombardi navedel nekaj podatkov. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta se je uvoz povečal v primerjavi s istim razdobjem lanskega leta za 34,7 odst. po vrednosti ter za 14,5 odst. po obsegu. To poročanje je treba povezati s porastom mednarodnih cen za surovine in proizvodnih stroškov, izgubljanju vrednosti lire itd.

Na drugi strani pa so zabeležili padec pri izvozu. Vedno v prvih mesecih letošnjega leta se je izvoz povečal za 1,7 odst. po vrednosti ter za 1,7 odst. po obsegu. Vse to je imelo za posledico, da se je italijanska plačilna bilanca zelo poslabšala v letošnjem letu. Z izjemo leta 1963, je to prvo leto po 1956, da pride do takega pojava. Zato je inž. Lombardi izjavil, da je bilo za leto 1973 značilna najhujša inflacija po letu 1947.

V nadaljevanju svojega intervjuja je inž. Lombardi obravnaval potem vprašanja delovnih pogojev. V tej zvezi je izjavil, da prihodnje leto bo predstavljalo na tem področju posebnih težav, ker je bila večina pogojev že obnovljena. Prihodnje leto jih bodo obnovili samo nekiki 30.

Nadalje je predsednik Confindustrie navedel razne podatke glede odnosov med delodajalci ter delavci. Po njegovem mnenju ni bilo pravih, da so odložili za nedoločen čas srečanja med konfederacijami in vlado, kjer bi razpravljali o izkoriščanju industrijskih zmogljivosti ter drugih činiteljev proizvodnje. Na teh srečanjih bi morali razpravljati tudi o povezavi med izboljšanjem mezd in spremembami na področju organizacije dela ter sprejemanja novih obveznosti investicij na Juru. Na kraju je še izjavil, da so italijanski delavci bili deležni kljub inflaciji in povišanju cen, določene izboljšanja svojega življenjskega standarda.

RIM, 14. — Predsednik združenja Confapi (Italijanska konfederacija male in srednje industrije) Frugali je na zasiedanju generalnega sveta konfederacije izjavil, da je potrebno, spriču energetske krize in drugih činiteljev, začeti izvajati drugačno politiko razvoja v Italiji. V tej zvezi je predsednik Confapi poudaril, da je treba napraviti konec pretiranemu razvoju določenih proizvodnih sektorjev (avtomobil, televizor itd.) ter posvetiti več pozornosti drugim bodisi družbenim kot individualnim zahtevam. Med drugim je omenil tudi, da je sedanja kriza nazorno pokazala, kakšne pomanjkljivosti obstajajo na področju javnih prevozov. Mala in srednja industrija sta pripravljene, da bosta vložili vse napore za posilitev novih potreb. Pričakujejo pa, da bodo oblasti razvile pozitivno politiko na vseh teh področjih.

Predsednik vlade SFRJ Bijedić v Prazi

PRAGA, 14. — Predsednika ZIS Dzemala Bijedića, ki je s soprogo in člani jugoslovanske delegacije prispeval v uradnega obiska na Poljskem na uradni obisk na Češkoslovaško, je pozdravil na železniški postaji, ki je bila okrašena z jugoslovanskimi in češkoslovaškimi zastavami, predsednik vlade Ljubomir Strougal s člani vlade in drugimi visokimi češkoslovaškimi zveznimi, partijskimi in državnimi voditelji. Popoldne pred začetkom razgovorov je Bijedić položil venec na grob slovesno večerjo v čast gosta.

Nezanana vojaka na Vitkovu. Dastavami, predsednik vlade Ljubomir Strougal s člani vlade in drugimi visokimi češkoslovaškimi zveznimi, partijskimi in državnimi voditelji. Popoldne pred začetkom razgovorov je Bijedić položil venec na grob slovesno večerjo v čast gosta.

Nezanana vojaka na Vitkovu. Dastavami, predsednik vlade Ljubomir Strougal s člani vlade in drugimi visokimi češkoslovaškimi zveznimi, partijskimi in državnimi voditelji. Popoldne pred začetkom razgovorov je Bijedić položil venec na grob slovesno večerjo v čast gosta.

VČERAJ ZJUTRAJ V MARSEILLU

ATENTAT V ALŽIRSKEM KONZULATU: ŠTIRJE MRTVI IN DVAJSET RANJENIH

Zločinsko dejanje pripisujejo francoskim desničarskim rasistom - Oster protest alžirske vlade

PARIZ, 14. — Nezanan atentat je odvrgel davi okrog pol enajstih ur, ko je v konzulat alžirskega generalnega konzulata v Marseillu, Eksplozija je prav gotovo ubila štiri osebe, dvajset ljudi pa je bilo ranjenih. Od teh so štiri v smrtni nevarnosti. Nekaterim ranjenim so morali odrezati noge.

Po pričevanju očividcev se je atentator pripeljal pred konzulat z avtomobilom znamke »peugeot«. Skočil je iz vozila, tekel do poslopja ter odrgel bombo skozi okno. Menijo, da je bilo v peklemskem stroju 10 kg eksploziva. Očividci trdijo, da je bil atentator beleč. Takoj potem, ko je odvrgel bombo, se je atentator vrnil v avto ter se odpravil. V tistem trenutku ni bilo v bližini konzulata nobenega policijskega agenta, ker je policijska prefektura že pred osmimi dnevi uvedla nov sistem varovanja diplomatskega poslopja (izmenična služba stalnih stražnikov in premičnih patrulj).

Prizor v hodniku, ki pelje v hall, kjer funkcionarji konzulata sprejemajo stranke, je bil grozoten. Sam konzul, ki je malo prej prispeval v poslopje, je pomagal pri reševanju ranjenih.

Marsejski policijski prefekt je dejal, da je prepričan, da ne gre za atentat resnega značaja. Mnenja drugih krogov, posebno alžirskih, pa je drugačno: atentat so izvedle francoske desničarske sile, ki so že pred časom sprožile protirabsko gonjo (letos poleti je bilo ubitih v Marseillu in drugje okoli 20 priseljencev iz severne Afrike).

Alžirska vlada je ostro protestirala zaradi atentata. Pozvala je francosko vlado, naj ukrene vse potrebno, da bi čimprej izsledila krivce tega strahotnega zločina. Predsednik francoske vlade Messner je zagotovil, da bo Francija ukrenila vse potrebno, da bi zagotovila roki pravice ljudi.

Severnoafriška skupnost v Franciji je ostro reagirala na atentat. Voditelj krajevnega sindikalnega gibanja arabskih delavcev so napovedali protestne akcije ter so pozvali francoske in druge delavce na solidarnostne akcije, katerih namen naj bi bil ostriti fašistično in rasistično govarje.

Severnoafriška skupnost v Franciji je ostro reagirala na atentat. Voditelj krajevnega sindikalnega gibanja arabskih delavcev so napovedali protestne akcije ter so pozvali francoske in druge delavce na solidarnostne akcije, katerih namen naj bi bil ostriti fašistično in rasistično govarje.

KORAK NAPREJ PRI RAZKRIVANJU »ČRNE MREŽE«

Odkrit avtor atentata na sedež Jugotoursa

Gre za Pietra Battistona, v čigar avtu so policisti našli šest in pol kg razstreliva

MILAN, 14. — Agenti političnega oddelka milanske kvesture so snoči zaplenili v neki garaži v Ulici Cavoura Vecchia v Milanu avtomobil poln razstreliva. Policisti so aretirali lastnika garaže, Pia Battistona, proti njegovemu sinu Pietru pa je državni pravdnik izdal zaporne naloge. V zaplenjenem avtu znane peugeot 504 so našli hlebec dinamita za pol gramov, štiri palice po petdeset gramov, 20 metrov zažagalne vrvice in nabit samokres.

V zadnjih vestih iz Milana kaže, da je Pietro Battiston pravčasno »zavohal« nevarnost in jo pobrisal v švico.

Policijsko akcijo je vodil osebno namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Viola, ki skupaj s preiskovalnim sodnikom dr. Frascherijem vodi preiskavo o umoru policijskega agenta Marina. Dr. Viola se je odločil za preiskavo v Battistonovi garaži, potem ko so ga neznanici anonimno obvestili, da je v peugeotu skrito razstrelivo. Avto je last Pia Battistona, rabi pa ga njegov sin Pietro, ki je znan pretepač fašistične skupine »La Fenice«. Po zaplenbi razstreliva so policisti preiskali vrsto stanovanj pripadnikov skrajnodesničarskih organizacij, kaže pa, da niso prišli do elementov, ki bi bili pomembni za preiskavo.

Sodni postopek se kljub temu nadaljuje. Preiskovalci bodo predvsem skušali ugotoviti, če je najdba orožja povezana z bombnimi atentati fašistične skupine SAM proti sedežu sovjetske letalske družbe Aeroflot v Ul. Pisani in sedežu

Dr. Porta Casucci na začasni svobodi

PADOVA, 14. — Padovski državni pravdnik dr. Fais je izpustil na začasno svobodo zdravnika Gianpola Porto Casuccija, katerega so zaprli pred enim mesecem kot enega od voditeljev prevratniške fašistične organizacije Veterica.

VČERAJ POPOLDNE V MILANU

Banditi oropali tovarno Oerlikon najmanj 200 milijonov lir plena

Skoraj istočasno so trije roparji napadli blagajnika podjetja IGAP in se polastili 25 milijonov lir

MILAN, 14. — Trije drzni banditi so se danes popoldne polastili od 200 do 300 milijonov lir v gotovini v milanski tovarni Oerlikon italijana. S to vsoto bi morali izplačati uslužbenecem trinajste plače.

Roparji so skrbno pripravili svoj podvig in vse kaže, da so dobro poznali razporeditev uradov, saj so brez oklevanja zavili v urad za osebe, kjer so trije uradniki stajali bankovce v kuverti. Banditi so vdrli v tovarno nekaj minut po 13. uri. Medtem ko je eden z brzostrelko v roki pazil na telefonistko in na čuvaja, sta druga dva zavila v urad za osebe in v orožjem v roki prisilila blagajnika, da jima je izročil denar. Nato so jo urno pobrisali in izginili kot kavra. Kaže, da so se za vse poslužili avta fiat 125.

Skoraj ob isti uri so, drugi trije banditi oropali blagajnika podjetja

IGAP pred vhodom v tovarno. Roparji so s svojim vozilom fiat 128 prestregli uradnika prav pred vhodom tovarne. Z orožjem v roki so ga prisilili, da jim je izročil forbo z denarjem, v kateri je bilo okrog 25 milijonov lir v gotovini. Takoj nato so jo urno pobrisali.

Malo pozneje so agenti letalskega oddelka milanske kvesture ustavili pred vhodom na avtocesto Milan - Turin avto fiat 128, na las podoben avtu banditov. Agenti so pripili fanto in dekle, ki so bili v avtu, kaže pa, da jih oropani uradnik ni prepoznal.

Plačana odkupnina za Gettyja?

RIM, 14. — V dobro obveščenih krogih trdijo, da je družina Paula

Gettyja III. plačala ugrabiteljem ogromno vsoto 1 milijarde in 700 milijonov lir za osvoboditev svojega sorodnika. Vsoto je baje izročil ugrabiteljem »mister« Chesu, ni pa znano kje. Gettyjeva mati Gail Harris in njen odvjetnik zanikata verodostojnost teh vesti.

Politična komisija OZN za razorožitev

NEW YORK, 14. — Politična komisija OZN je sinoči ustanovila poseben odbor štiridesetih držav, katerih naloga bo preveriti možnost sklicanja svetovne konference o razorožitvi, ki jo je predlagala Sovjetska zveza pred dvema letoma. Resolucijo, ki jo je odobrila komisija, so pripravile Alžirija, Indija, Argentina in Jugoslavija.

PO POROČANJU VEČERNEGA LISTA »CORRIERE D'INFORMAZIONE«

Policija na sledi ugrabiteljem funkcionarja turinskega Fiata

Sindikalna federacija protestira zaradi nastopa preiskovalcev

TURIN, 14. — Vse kaže, da je pred nekaj dnevi ugrabila šefa osebja tovarne FIAT Ettoreja Ameria, zelo številna. Sveten dokument, ki jih je v tej zvezi zbrala turinska policija, postaja iz dneva v dan zajetnejši, preiskava pa se širi in ubira razne poti, ki bi lahko vodile tudi do še nikoli pojasnjene zadeve Feltrinelli.

Govori se tudi, da preiskovalci že vedo za imena štirih ugrabiteljev, baje pa naj bi jih bilo veliko več. Po poročanju milanske večernega lista »Corriere d'Informazione« naj bi bili preiskovalci že na tem, da odkrijejo »ljudski zapor«, kamor so ugrabitelji pahnili Ameria.

Po odkritju garaže v Ulici Apolonio, ki so jo banditi rabili kot oporišče, naj bi ubrali pravo pot, ki vodi preko turinskega predmestja Molinette in preko Pada do gričevnatega področja, kjer naj bi bil zaprt funkcionar Fiata, »zapor« Amerio« kot mu pravijo ugrabitelji, ki so včeraj poslali kvesturii njegovo sliko, posneto v jetnišnici. Preiskovalci pripisujejo tej sliki veliko važnost, saj naj bi bila sled, ki jih bo vodila do brolga banditov.

Omenjeno področje so policisti zelo skrbno preiskali lani po umoru založnika Feltrinellija. Odkrili so komuno mladih fantov, v kateri je živel tudi Marzio Ferrari, mladenič, ki ga dolžijo ugrabitve sindikalista fašistične CISNAL Bruna Labateja in ki naj bi bil vpleten tudi v to ugrabitev. Kdo so njegovi domnevni pajdaši? Govori se o Renatu Curciu, Mariu Morettiju, Pieru Morlacchiju, Marii Grazii Grena, Alfredu Bonaviti in Marcu Pisetti. Zlasti pa je zelo sumljiv element, ki se je prijavil za levičarja, a je, povsod kjer je bil, kar sejal provokacije. Pred kratkim se je v Turinu bahal, da je v stiku z grškimi odporniki, kaže pa, da je sodeloval s polkovniki, saj so bili vsi, ki so prišli v stik z njim, pozneje hudo kaznovani.

V okviru preiskave je policija včeraj zaslišala nekaj delavcev tovarne Fiat - Mirafiori. V tej zvezi je pokrajinsko tajništvo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL objavilo protestno sporočilo, v katerem ugotavlja, da je policija nastopila proti sindikalizmu, ki so obveščali delavce o uspehu stavke 12. decembra. Sindikalna federacija poudarja, da je tak nastop napad na sindikate, ki so že ostro obsodili kot provokacijo in poskus zaostritve napetosti ugrabitev dr. Ameria.

Federacija nadalje trdi, da je nastop policije lahko tudi posledica naglice, s katero skuša odkriti ugrabitelje, pribija pa, da je vsem očitno, da je ta nastop usmerjen v zgrešeno smer. Prav zato sindikat zahteva ustrezno pojasnila o nastopu, kamor so jih zagrešili preiskovalci.

V Mestrah odkrito eksplozivno pismo naslovljeno ministrskemu svetu

MESTRE, 14. — Agenti beneške policije so snoči zaplenili v poštnem uradu v Mestrah eksplozivno pismo, ki je bilo naslovljeno ministrskemu svetu v Rim. Razstreljevalci so ugotovili, da je pismo vsebovalo štiri majhne nabojne dinamite, ki bi eksplodirali, ko bi naslovnik odprl pismo.

Pismo, ki je bilo poslano iz Vidma, je prvi opazil neki poštni uradnik, ki je zasumil, da nekaj ni v redu, zaradi teže kuverte in je nemudoma obvestil policijo. V kuverti je bil sveženj brošur, ki so imele podpis »Akejske grupe odbora rdeči kremplj iz Trsta« (organizacija ne obstaja), s kritiki na račun delovanja socialne zavarovalnice ENPAS. Beneška kvestura je v tej zvezi začela preiskavo v sodelovanju s tržaško in videmsko.

ŽENEVA, 14. — Okrog dvesto petdeset evropskih strokovnjakov se bo maja prihodnjega leta sestalo v Trentu na kongresu za obrambo Alp pred nenačrtanim izkoriščanjem.

VARČNI NIXON

Ameriški predsednik Nixon, je sklenil, da bo kot državni gospodar dal dober zgled vsem Američanom pri varčevanju z energijo. Zato bo konec leta potoval v Florido, kjer ima vilo, z vlakom namesto z letalom. Predsedniški posebni vagon bodo 26. decembra priklopili rednemu vlaku, ki pelje ne jug. Za pot bo predsednik rabil od dvajset do štirindvajset ur.

Res predsednik in pol! Pozabili pa smo na nepomembno malenkost. Predstavnik Bele hiše, ki je razbobil v javnosti Nixonov sklep, je dodal da bo predsedniško letalo kljub temu odletelo v Florido za vsak slučaj. V čem je torej varčevanje?

DELJENA KRIVDA

V Pomurju so ljudje odkrili škorkljo, ki je pozabila odleteti z vrstnicami v južne kraje in je ostala kar doma. Tako bodo statistiki po devetih mesecih lahko napravili povečano število rojstev v Sloveniji omenjeni škorklji, ne pa minilim iziditnim večerom ob svečah.

jugoslovanske turistične agencije Jugotours v Ul. Agnello.

Dogodek sam na sebi ne bi bil vreden posebne pozornosti, če ne bi bil vpleten v zadevo Pietro Battiston in če ga ne bi neznanec anonimno zatožili pri policiji. Battiston je pristaš prevratniške skupine »La Fenice«, ki jo vodi znani fašist Giancarlo Rognoni. Le-ta je vpleten v atentat na brzec, ki je vozil na progi Turin — Rim. Kot je znano je atentat spodbudil, ker je detonator počil v rokah bombaske Nica Azzija. Skupaj z Azzijem so agenti genovske kvesture aretirali še dva fašistična pobalina,

WELLA KOLESTON 1+1 COLOR CREME BARVA + NEGUJE

svetloba in življenje barv

WELLA

v sodelovanju ILIRIJA Ljubljana-Vič

WELLA KOLESTON 1+1 COLOR CREME BARVA + NEGUJE

WELLA KOLESTON 1+1 COLOR CREME BARVA + NEGUJE